

**Strategia
kształcenia i szkolenia
zawodowego w kontekście
transformacji energetycznej
Wielkopolski Wschodniej
do roku 2040**

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040

Konin, Oslo, Radom 2023

CWRKDiz

Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia
Dualnego i Zawodowego w Koninie

FURIM
INSTITUTE

Łukasiewicz

Instytut Technologii Eksploatacji

Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040

Strategy for vocational education and training in the context of the energy transformation of Wielkopolska Wschodnia until 2040

Zespół autorski:

- **Andrzej Budny, Arleta Jaśniewicz, Grażyna Sędziak** (Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego, Konin, Polska);
- **Edyta Kozieł, Małgorzata Sołtysiak, Joanna Tomczyńska, Mirosław Żurek** (Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji, Radom, Polska);
- **Max Myktagard, Halil Afshar** (FURIM Institutt, Oslo, Norwegia).

Recenzent:

- **dr hab. Daniel Kukła, prof. UHP** (Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy im. Jana Długosza, Częstochowa, Polska)

Publikacja powstała w ramach projektu „Innowacyjne kształcenie i szkolenie zawodowe w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej” (nr projektu: EOG/21/K3/W/0046) finansowanego z Mechanizmu Finansowego EOG oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Programu Edukacja.

Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko autorów i instytucje finansujące nie ponoszą odpowiedzialności za umieszczoną w nich zawartość merytoryczną.

W publikacji przedstawiono Strategię kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040 opracowaną z udziałem szerokiego grona ekspertów z instytucji realizujących projekt, jak i przedstawicieli szkół/placówek prowadzących kształcenie branżowe, jednostek samorządu terytorialnego, kuratorium oświaty, rzemiosła, pracodawców, stowarzyszeń i organizacji zrzeszających pracodawców, publicznych służb zatrudnienia, uczelni wyższych i innych instytucji.

ISBN 978-83-7789-721-8

© Copyright by Sieć Badawcza Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji w Radomiu

Wszystkie prawa zastrzeżone. Żadna część tej pracy nie może być powielana w jakikolwiek sposób bez pisemnej zgody, z wyjątkiem krótkich cytatów zawartych w artykułach i recenzjach. Aby uzyskać informacje, należy skontaktować się z autorami lub partnerami projektu.

Seria Wydawnicza: Biblioteka Pedagogiki Pracy

Published since 1987

Projekt okładki: Marta Pobereszko

Opracowanie wydawnicze: Marta Pobereszko

Opracowanie redakcyjne: Joanna Iwanowska

Okładka została zaprojektowana przy użyciu zasobów z portalu Freepik.com

Łukasiewicz – Instytut Technologii Eksploatacji

Wydawnictwo Naukowe

26-600 Radom, ul. K. Pułaskiego 6/10, tel. centr. (48) 364-42-41

e-mail: instytut@itee.lukasiewicz.gov.pl www.itee.lukasiewicz.gov.pl

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	5
1. Szkolnictwo branżowe w Wielkopolsce Wschodniej.....	12
2. Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej	25
3. Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej – wizja oraz cele	28
3.1. Wizja szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej do roku 2040.....	28
3.2. Cele dla szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej do roku 2040.....	30
3.3. Przedsięwzięcie priorytetowe: Diagnozowanie i rozwój oferty edukacyjnej szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego zgodnie z potrzebami rynku pracy.....	35
3.4. Przedsięwzięcie priorytetowe: Diagnozowanie potrzeb oraz doposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w nowoczesny sprzęt i materiały, umożliwiające realizację efektów kształcenia w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy.....	38
3.5. Przedsięwzięcie priorytetowe: Identyfikowanie potrzeb kadrowych i podnoszenie kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego, instruktorów praktycznej nauki zawodu	39
3.6. Przedsięwzięcie priorytetowe: Wspieranie pracodawców w procesie angażowania się w działania ukierunkowane na poprawę jakości kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego.....	42
3.7. Przedsięwzięcie priorytetowe: Rozszerzenie oferty współpracy pracodawców ze szkołami i placówkami prowadzącymi kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego	44
3.8. Przedsięwzięcie priorytetowe: Podejmowanie działań ukierunkowanych na podwyższenie efektywności i skuteczności doradztwa zawodowego dla młodzieży uczącej się w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego.....	48
3.9. Przedsięwzięcie priorytetowe: Diagnozowanie potrzeb i doskonalenie zawodowe doradców zawodowych, wychowawców i nauczycieli zaangażowanych w realizację doradztwa zawodowego dla młodzieży oraz doposażanie pracowni doradztwa zawodowego	49
3.10. Przedsięwzięcie priorytetowe: Podejmowanie efektywnej i skutecznej współpracy w zakresie doradztwa zawodowego przez szkoły i placówki realizujące kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego z instytucjami i pracodawcami.....	51

4. System realizacji Strategii.....	53
4.1. System instytucjonalny	53
4.2. System finansowy.....	56
5. Monitoring, ewaluacja i zarządzanie zmianą.....	58
Podsumowanie.....	61
Spis tabel i rysunków	63
Spis tabel	63
Spis rysunków.....	63

Wprowadzenie

W opracowaniu przedstawiono *Strategię kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040*.

Dokument powstał w ramach projektu pt. „Innowacyjne kształcenie i szkolenie zawodowe w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej” (nr projektu: EOG/21/K3/W/0046), który został sfinansowany z Mechanizmu Finansowego EOG oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Programu Edukacja.

Projekt jest efektem inicjatywy regionalnej zapoczątkowanej podpisaniem 30.03.2021 roku listu intencyjnego przez poniższe instytucje:

- 1) Miasto Konin,
- 2) Powiat kolski,
- 3) Powiat koniński,
- 4) Powiat słupecki,
- 5) Powiat turecki,
- 6) Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie,
- 7) Izba Gospodarcza Wielkopolski Wschodniej,
- 8) Turecka Izba Gospodarcza,
- 9) Cech Rzemiosł Różnych w Koninie,
- 10) Cech Rzemiosł Różnych w Turku,
- 11) Cech Rzemiosł Różnych w Kole,
- 12) Cech Rzemiosł Różnych w Słupcy,
- 13) Akademia Nauk Stosowanych w Koninie,
- 14) Wyższa Szkoła Kadr Menedżerskich w Koninie,
- 15) Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie.

Przy formułowaniu Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040 uwzględniono poniższe dokumenty:

- 1) **Europejski Zielony Ład**, który jest swojego rodzaju planem działania dla Europy, aby mogła stać się kontynentem neutralnym dla klimatu do roku 2050¹ wraz z utworzonym mechanizmem sprawiedliwej transformacji w formie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji na lata 2021–2027². Fundusz ma wspierać regiony i sektory najsilniej odczuwające skutki transformacji w kierunku neutralności klimatycznej ze względu na swoją dużą zależność od paliw kopalnych i wysokoemisyjnych procesów. Polityka energetyczna oraz sprawiedliwa transformacja to kluczowe priorytety Polityki Energetycznej Polski do 2040 r. Transformacja energetyczna jest szansą na stworzenie nowych miejsc pracy, przez co będzie zbudowana przewaga konkurencyjna. Proces transformacji energetycznej ma miejsce w 6 regionach Polski, w tym w Wielkopolsce Wschodniej, która obejmuje miasto Konin oraz powiaty: koniński, turecki, słupecki i kolski.
- 2) **Koncepcja Sprawiedliwej Transformacji dla Wielkopolski Wschodniej** ogłoszona pod koniec 2020 roku, w przedstawionej wizji ukazuje Wielkopolską Wschodnią jako *region z zeroemisyjną, zasobooszczędną i innowacyjną gospodarką, będącą krajowym liderem w zielonej energetyce, zapewniającym mieszkańcom bardzo dobre warunki życia oraz godną i dostosowaną do kwalifikacji pracę, a samorządom nowe źródła dochodu; szanującym wartości europejskie, chroniącym środowisko naturalne i umożliwiającym każdemu mieszkańcowi samorealizację*³. Będzie to możliwe dzięki zaprzestaniu wydobycia węgla oraz odejściu od jego spalania w energetyce do roku 2030. Wielkopolska Wschodnia jako pierwszy w Polsce region wyznaczył główne kierunki interwencji władz związane z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom transformacji poprzez doskonalenie strategii zarządzania m.in. w sektorze edukacji i wyodrębnienie celu związanego z rozwojem sektora edukacji i oświaty, w tym kształcenia i szkolnictwa zawodowego, co wymaga od interesariuszy sektora edukacji podjęcia komplementarnych działań. W koncepcji określono także cele szczegółowe oraz wskazano działanie, jakie należy podjąć m.in. w obszarze szkolnictwa branżowego, które zostało

¹ *Zielony Ład: klucz do neutralnej klimatycznie i zrównowazonej UE*: https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/society/20200618STO81513/zielony-lad-klucz-do-neutralnej-klimatycznie-i-zrownowazonej-ue?&at_campaign=20234-Green&at_medium=Google_Ads&at_platform=Search&at_creation=RSA&at_goal=TR_G&at_audience=europejski%20zielony%20C5%82ad&at_topic=Green_Deal&at_location=PO&gclid=Cj0KCQjwhL6pBhDjARIsAGx8D59Ah2FCcWeS50kSV5Z6ZVDLvtLQXieX_n1m1tc_Tlr89t35ZNT3tCYaAsM6EALw_wcB (dostęp: 17.07.2023).

² Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/214/fundusz-na-rzecz-sprawiedliwej-transformacji> (dostęp: 17.07.2023).

³ M. Sytek, *Koncepcja sprawiedliwej transformacji Wielkopolski Wschodniej*, <https://artransformacja.org.pl/wp-content/uploads/2020/10/Koncepcja-Sprawiedliwej-Transformacji-Wielkopolski-Wschodniej.pdf> (dostęp: 17.07.2023).

ukierunkowane na **podnoszenie jakości kształcenia i uczenia się** oraz ich **lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy**, nowych specjalizacji subregionu czy nowoczesnej gospodarki.

3) **Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku**⁴, w której:

- Wielkopolska Wschodnia została przedstawiona jako największy w województwie wielkopolskim obszar przemysłowy, który doświadcza stale pogarszającej się sytuacji społeczno-gospodarczej. Obszar zdominowany został przez przemysł tradycyjny oparty na wytwarzaniu energii pochodzącej ze spalania węgla brunatnego. Sytuacja ta powoduje realne zagrożenie utraty dotychczasowych funkcji przez obszar Wielkopolski Wschodniej w niedalekiej przyszłości;
- Wielkopolska Wschodnia posiada zróżnicowane warunki do rozwoju energetyki odnawialnej i ze względu na swój potencjał może stać się ważnym miejscem produkcji energii z alternatywnych źródeł, w szczególności we wschodniej Wielkopolsce;
- zaakcentowano, że transformacja Wielkopolski Wschodniej dotyczy nie tylko przekształcenia jej w wymiarze energetycznym, ale także kompleksowej transformacji społeczno-gospodarczej, a jednym z kluczowych działań jest opracowanie strategii Wielkopolski Wschodniej⁵.
- w **celu operacyjnym** 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy, w **kluczowych kierunkach interwencji** wskazano na „**Poprawę jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku pracy**” oraz na „**Nowoczesną infrastrukturę dla edukacji, w tym TIK**”. Poprawie dostępności i jakości ma sprzyjać m.in. wprowadzenie regionalnego systemu stypendialnego, rozwijanie umiejętności uniwersalnych, społecznych, językowych, praktycznych (w tym ukierunkowanych na Przemysł 4.0), przedsiębiorczości, samodzielności, zwiększenie motywacji do uczenia się, szerokie włączenie pracodawców w proces kształcenia i egzaminowania, a także podniesienie kwalifikacji nauczycieli, rozwój doradztwa zawodowego. Dzięki zastosowaniu i zwiększeniu dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnych możliwa może być digitalizacja materiałów nauczania, wprowadzanie innowacyjnych form nauczania, korzystanie z bibliotek cyfrowych. W pakiecie działań „**Edukacja dla Wielkopolski**” wskazano na konieczność **podniesienia jakości i dostępu do edukacji**, nabywania i rozwijania umiejętności, w tym kluczowych oraz **dostosowania szkolnictwa branżowego do aktualnych potrzeb rynku pracy**. Temu mają m.in. służyć zaplanowane projekty:

⁴ *Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku*. Zarząd Województwa Wielkopolskiego, Poznań, 27 stycznia 2020 roku, s. 29, <https://www.umwww.pl/artykuly/55878/pliki/strategiawielkopolska2030uchwalaswwnrxvi28720.pdf> (dostęp: 17.07.2023).

⁵ Tamże, s. 81.

- ✓ „Poprawa dostępu do kształcenia zawodowego, w tym dualnego”, ukierunkowany na intensyfikowanie współpracy szkół branżowych z pracodawcami. W ramach współpracy zaproponowano zwiększenie angażowania pracodawców w zakresie organizacji w swoich firmach praktyk zawodowych dla uczniów. Postawiono także na zwiększenie aktywnego udziału ekspertów z przemysłu w przygotowaniu programów nauczania;
- ✓ „Czas zawodowców 4.0”, który ma być kontynuowany i ukierunkowany na podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w zakresie nowych technologii;
- ✓ „Kształcenie i doskonalenie kadry pedagogicznej”, w tym nauczycieli szkół i placówek oświatowych województwa wielkopolskiego, doradców metodycznych, oświatowej kadry kierowniczej i pracowników nadzoru pedagogicznego. Nie zapomniano także o zapewnieniu nowoczesnej bazy szkoleniowej sprzyjającej wprowadzaniu innowacyjnych rozwiązań dla edukacji⁶.

4) **Strategia rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040**, w której to:

- określono wizję oraz cele rozwoju do roku 2040, choć w treści raportu wskazano, że dla wyróżnionych przedsięwzięć przewidywany termin realizacji został określony do roku 2030⁷. W ramach celów określono cele strategiczne, zintegrowane cele operacyjne, którym przypisano kierunki interwencji, a następnie wskazano przedsięwzięcia priorytetowe.
- w wizji rozwoju bardzo mocno zaakcentowano odejście od gospodarki opartej na węglu na rzecz zielonego wzrostu, powiązanego z transformacją energetyczną. Zaproponowane zmiany wymagają czynnego udziału przedstawicieli mieszkańców subregionu.
- wskazano, że *bezpośredni wpływ na realizację wizji rozwoju mają trzy cele strategiczne, które będą realizowane przez sześć celów operacyjnych, stanowiących łącznie swego rodzaju ścieżkę dojścia do wizji, traktowanej jako CEL GŁÓWNY dokumentu*⁸.
- w ramach celu strategicznego „Aktywne, świadome i włączające społeczeństwo tworzące wspólnotę wartości” wskazano zintegrowany cel operacyjny „Nowoczesny i włączający rynek pracy”, w którym to wyróżniono jako jeden z dwóch kierunków interwencji „Poprawę jakości kształcenia i jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy”. Drugi kierunek powiązany jest z „Aktywizacją zawodową mieszkańców”.
- autorzy w ramach zintegrowanego celu operacyjnego „Nowoczesny i włączający rynek pracy” zwrócili uwagę, że *system edukacji potrzebuje zmian (w szczególności o charakterze jakościowym) w celu dostosowania kierunków i profili kształcenia do potrzeb rynku pracy*

⁶ Tamże, s. 62–63.

⁷ Tamże, s. 30.

⁸ Strategia rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040, s. 30.

*Wielkopolski Wschodniej, odpowiadających skutecznie na współczesne wyzwania gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach*⁹. Kształcenie zawodowe jest postrzegane jako czynnik sukcesu w realizacji pozostałych celów Strategii. W związku z tym niezbędne jest szczególne wsparcie szkolnictwa zawodowego i wyższego, rozwój kompetencji kluczowych, promowanie idei kształcenia i uczenia się ustawicznego.

- w ramach kierunku interwencji „Poprawę jakości kształcenia i jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy” wskazano na 6 grup planowanych działań:
 - ✓ 1.1. Rozwój doradztwa zawodowego i poradnictwa edukacyjnego na każdym poziomie kształcenia (począwszy od szkoły podstawowej) oraz na każdym etapie życia,
 - ✓ 1.2. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia zawodowego,
 - ✓ 1.3. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych na każdym etapie kształcenia, w tym na etapie opieki nad dzieckiem (żłobki, przedszkola) i edukacji wczesnoszkolnej ważnych dla funkcjonowania w życiu zawodowym i społecznym, a także w sferze prywatnej,
 - ✓ 1.4. Podnoszenie jakości środowiska edukacyjnego,
 - ✓ 1.5. Rozwój szkolnictwa wyższego,
 - ✓ 1.6. Upowszechnianie kształcenia ustawicznego adekwatnego do potrzeb rynku pracy.

5) Raport z badań pt. „**Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej**”:

- diagnoza została przeprowadzona w roku 2022 w ramach projektu „Innowacyjne kształcenie i szkolenie zawodowe w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej” (Nr projektu: EOG/21/K3/W/0046), który został sfinansowany z Mechanizmu Finansowego EOG oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Programu Edukacja.
- Szczegółowe wyniki diagnozy przedstawiono w rozdziale 2 danej Strategii oraz opracowaniu zwanym pt. „Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej” opracowanym pod redakcją E. Kozieł, M. Sołtysiak, M. Żurek.

Szczególne słowa **podziękowania** należą się **dyrektorom szkół i placówek** prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego oraz **zaangażowanym przez nich pracownikom** za dostarczenie danych umożliwiających **sporządzenie diagnozy** stanu w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej (tabela 1).

⁹ Tamże, s. 39.

Tabela 1. Lista szkół/placówek edukacyjnych z Wielkopolski Wschodniej, których dyrektorzy lub wyznaczeni przez nich pracownicy uczestniczyli w badaniu ankietowym

Lp.	Nazwa szkoły/placówki edukacyjnej	Powiat
1	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Koninie*	Miasto Konin
2	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie	Miasto Konin
3	Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Koninie	Miasto Konin
4	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Koninie	Miasto Konin
5	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie	Miasto Konin
6	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie	Miasto Konin
7	Zespół Szkół Technicznych w Koninie	Miasto Konin
8	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia w Koninie	Miasto Konin
9	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Rychwale* https://soswrychwal.pl/branzowa-szkola-i-stopnia/	koniński
10	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych im. F. Chopina w Żychlinie	koniński
11	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie	koniński
12	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompolnie	koniński
13	Zespół Szkół Technicznych w Turku	turecki
14	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Kaczkach Średnich	turecki
15	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna – dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w Turku*	turecki
16	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy	słupecki
17	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy	słupecki
18	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie	słupecki
19	Branżowa Szkoła I Stopnia w Słupcy*	słupecki
20	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie	słupecki
21	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie	kolski
22	Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Świętego Mikołaja w Kole w Zespole Opiekuńczo-Edukacyjno-Wychowawczym w Kole*	kolski
23	Zespół Szkół Technicznych w Kole	kolski
24	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu	kolski
25	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. Stanisława i Władysława Grabskich w Kole	kolski
26	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Powierciu	kolski

* Szkoły specjalne

Źródło: opracowanie własne.

Nie byłoby możliwe sporządzenie Strategii bez pomysłów przedstawionych w formie działań rekomendowanych przez uczestników warsztatów. Za każdą z tych rekomendacji serdecznie dziękujemy przedstawicielom szkół/placówek prowadzących kształcenie branżowe, jednostek samorządu terytorialnego, kuratorium oświaty, rzemiosła, pracodawców, stowarzyszeń i organizacji zrzeszających pracodawców, publicznych służb zatrudnienia, uczelni wyższych i innych instytucji (tabela 2).

Tabela 2. Lista instytucji, których przedstawiciele uczestniczyli w warsztatach organizowanych w Koninie, Kole, Słupcy i Turku 15–18.11.2022 r.

Lp.	Nazwa placówki
1	Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie
2	Akademia Nauk Stosowanych w Koninie
3	Branżowa Szkoła I Stopnia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Marii Grzegorzewskiej w Słupcy
4	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie
5	Izba Gospodarcza Wielkopolski Wschodniej
6	Kuratorium Oświaty w Poznaniu
7	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Konin Sp. z o.o.
8	Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi Spółka z o.o., Konin
9	Powiatowy Urząd Pracy w Turku
10	Starostwo Powiatowe w Kole
11	Starostwo Powiatowe w Koninie
12	Starostwo Powiatowe w Turku
13	Starostwo Powiatowe w Słupcy
14	Turecka Izba Gospodarcza
15	Urząd Miejski w Koninie
16	Wyższa Szkoła Kadr Menedżerskich w Koninie
17	Zakład Doskonalenia Zawodowego w Koninie
18	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Koninie
19	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
20	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych im. Fryderyka Chopina w Żychlinie
21	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich w Kole
22	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy
23	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
24	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
25	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie
26	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
27	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
28	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu
29	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
30	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. Sylwestra Kaliskiego w Turku
31	Zespół Szkół Technicznych w Kole
32	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy

Źródło: opracowanie własne.

Bez Państwa wsparcia i wkładu nie byłoby możliwe przeprowadzenie diagnozy stanu oraz wypracowanie tylu pomysłów na działania przyczyniające się w przyszłości do poprawy jakości kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz jego dostosowania do potrzeb rynku pracy w Wielkopolsce Wschodniej.

1. Szkolnictwo branżowe w Wielkopolsce Wschodniej

Z danych z Systemu Informacji Oświatowej (stan na dzień 30.09.2023 r.) wynika, że na terenie powiatów Wielkopolski Wschodniej funkcjonuje 26 publicznych zespołów szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego, w których ulokowanych jest 20 branżowych szkół I stopnia, 20 techników, 2 branżowe szkoły II stopnia oraz 3 szkoły policealne (tabela 3).

Tabela 3. Liczba szkół w poszczególnych miastach i powiatach ze spisem szkół – dane w roku szkolnym 2023/2024 wg stanu na 2023-09-30

Nazwa miasta/ powiatu	Lp.	Nazwa szkoły	Typy szkół – liczba szkół			
			BS I ¹	T ²	BS II ³	SP ⁴
Miasto Konin	1	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Koninie	7	5	2	2
	2	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie				
	3	Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Koninie				
	4	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Koninie				
	5	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie				
	6	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie				
	7	Zespół Szkół Technicznych w Koninie				
	8	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia w Koninie				
Powiat koniński	1	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Rychwale	4	3		1
	2	Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie				
	3	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie				
	4	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompolnie				
Powiat turecki	1	Zespół Szkół Technicznych w Turku	3	3		
	2	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Kaczkach Średnich				
	3	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna – dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w Turku				
Powiat słupecki	1	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy	3	4		
	2	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy				
	3	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie				

Nazwa miasta/ powiatu	Lp.	Nazwa szkoły	Typy szkół – liczba szkół			
			BS I ¹	T ²	BS II ³	SP ⁴
	4	Branżowa Szkoła I Stopnia w Słupcy				
	5	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie				
Powiat kolski	1	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie	3	5		
	2	Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Świętego Mikołaja w Kole w Zespole Opiekuńczo-Edukacyjno-Wychowawczym w Kole				
	3	Zespół Szkół Technicznych w Kole				
	4	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu				
	5	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. Stanisława i Władysława Grabskich w Kole				
	6	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Powierciu				
Razem:			20	20	2	3

Gdzie: BS I¹ – Branżowa Szkoła I stopnia; T² – Technikum; BS II³ – Branżowa Szkoła II stopnia; SP⁴ – Szkoła Policealna.

Źródło: opracowanie własne.

W Koninie funkcjonuje 8 zespołów szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego, w strukturach których działa 7 branżowych szkół I stopnia, 5 techników, 2 branżowe szkoły II stopnia oraz 2 szkoły policealne. Należy podkreślić, że samorząd miasta Konina jako jedyny w Wielkopolsce Wschodniej uruchomił kształcenie młodzieży w szkołach branżowych II stopnia.

W powiecie konińskim w 4 zespołach szkół i placówek prowadzone są 4 branżowe szkoły I stopnia, 3 technika i 1 szkoła policealna.

Absolwenci szkół podstawowych w powiecie tureckim mogą skorzystać z oferty edukacyjnej 3 branżowych szkół I stopnia, w tym jednej przeznaczonej dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie oraz 3 techników ulokowanych w dwóch zespołach szkół oraz w branżowej szkole I stopnia (szkoła specjalna).

Oferta edukacyjna szkolnictwa branżowego w powiecie słupeckim tworzona jest w 3 zespołach szkół, branżowej szkole I stopnia oraz w centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego, w strukturze których łącznie funkcjonują 3 branżowe szkoły I stopnia i 4 technika.

W powiecie kolskim w 6 placówkach edukacyjnych ulokowane są 3 branżowe szkoły I stopnia (w tym jedna specjalna) oraz 4 technika.

Absolwenci szkół podstawowych w Wielkopolsce Wschodniej chętniej wybierają dalszą swoją edukację w zawodach szkolnictwa branżowego kształcących na poziomie technika niż robotnika wykwalifikowanego. Z danych z Systemu Informacji Oświatowej wynika, że w roku szkolnym 2023/2024 w Wielkopolsce Wschodniej 3050 uczniów uczyło się w branżowych szkołach I stopnia, czyli około 24% ogółem uczących się w szkolnictwie branżowym (tabela 4). Natomiast 9690 uczniów uczęszcza do techników, co stanowi 76% ogółu uczących się w szkolnictwie branżowym w Wielkopolsce Wschodniej. Dość niskim zainteresowaniem młodzieży cieszy się możliwość kontynuacji nauki w branżowej szkole II stopnia. Z takiej formy uczenia się korzysta 187 uczniów (SIO, stan na dzień 30.09.2023 r.).

Tabela 4. Liczba uczniów kształcących się w poszczególnych typach szkół z podziałem na miasto i powiaty – dane jednostkowe wg oddziałów w roku szkolnym 2023/2024 wg stanu na 2023-09-30

Nazwa miasta/ powiatu	Nazwa szkoły	Typy szkół – liczba uczniów			
		BS I ¹	T ²	BS II ³	SP ⁴
Miasto Konin	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. J. Korczaka w Koninie	77			
	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie	81	485		14
	Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Koninie				229
	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego w Koninie	489	617	143	
	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie	92	1169		
	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie	122	956		
	Zespół Szkół Technicznych w Koninie	25	184		
	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia w Koninie	239		44	
Powiat koniński	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Rychwale	43			
	Zespół Szkół Ekonomiczno-Usługowych im. F. Chopina w Żychlinie	76	630		
	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie	74	0		0
	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompolnie	97	190		
Powiat turecki	Zespół Szkół Technicznych w Turku	594	1339		
	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Kaczkach Średnich		840		
	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna – dla uczniów niepełnosprawnych intelektualnie w Turku	15			
Powiat słupecki	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy	338	290		
	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy		667		
	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie	173	214		
	Branżowa Szkoła I Stopnia w Słupcy	15			
	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie		200		
Powiat kolski	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie		305		
	Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Świętego Mikołaja w Kole w Zespole Opiekuńczo-Edukacyjno-Wychowawczym w Kole	70			

Nazwa miasta/ powiatu	Nazwa szkoły	Typy szkół – liczba uczniów			
		BS I ¹	T ²	BS II ³	SP ⁴
	Zespół Szkół Technicznych w Kole	368	425		
	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu		478		
	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. Stanisława i Władysława Grabskich w Kole		401		
	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Powierciu	62	300		
Razem:		3050	9690	187	243

Gdzie: BS I¹ – Branżowa Szkoła I stopnia; T² – Technikum; BS II³ – Branżowa Szkoła II stopnia; SP⁴ – Szkoła Policealna.

Źródło: opracowanie własne.

Z danych zamieszczonych w tabelach 5–9 wynika, że w roku szkolnym 2023/2024 w 26 zespołach szkół i placówkach edukacyjnych w Wielkopolsce Wschodniej prowadzone jest kształcenie w 41 zawodach w branżowych szkołach I stopnia oraz 36 zawodach na poziomie technikum.

Absolwenci szkół podstawowych mogą skorzystać z oferty kształcenia w:

- Koninie – z 29 zawodów prowadzących do uzyskania kwalifikacji robotnika wykwalifikowanego, dla których kształcenie prowadzi się w branżowych szkołach I stopnia oraz z 23 zawodów na poziomie technika;
- powiecie konińskim – z 24 zawodów kształconych w branżowej szkole I stopnia oraz z 9 zawodów w technikum;
- powiecie słupeckim – odpowiednio z 20 w branżowej szkole I stopnia oraz z 16 zawodów w technikum;
- powiecie tureckim – z 9 zawodów kształconych w branżowej szkole I stopnia oraz z 23 zawodów w technikum;
- powiecie kolskim – z 8 zawodów kształconych w branżowej szkole I stopnia oraz z 14 zawodów w technikum.

Tabela 5. Oferta kształcenia branżowego w mieście Konin (wg stanu na 2023-09-30)

Lp.	Zawód	Szkoła
Branżowa Szkoła I Stopnia:		
1	Blacharz	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
2	Blacharz samochodowy	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
3	Cieśla	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
4	Cukiernik	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia

1. Szkolnictwo branżowe w Wielkopolsce Wschodniej

Lp.	Zawód	Szkoła
5	Dekarz	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
6	Elektromechanik	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
7	Elektromechanik pojazdów samochodowych	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia Zespół Szkół Technicznych w Koninie
8	Elektryk	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
		Zespół Szkół Technicznych w Koninie
9	Fotograf	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
10	Fryzjer	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
		Zespół Szkół Technicznych w Koninie
11	Kamieniarz	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
12	Kelner	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
13	Kowal	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
14	Kucharz	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
15	Kucharz (oddział integracyjny)	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
16	Lakiernik samochodowy	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
17	Magazynier-logistyk	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
18	Mechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
		Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
		Zespół Szkół Technicznych w Koninie
19	Monter sieci i instalacji sanitarnych	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
20	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
21	Murarz-tylnkarz	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia

Lp.	Zawód	Szkoła
22	Ogrodnik	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
23	Piekarz	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
24	Pracownik obsługi hotelowej	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
25	Pracownik pomocniczy gastronomii	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka
26	Przetwórcza mięsa	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
27	Sprzedawca	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
28	Sprzedawca (oddział integracyjny)	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
29	Stolarz	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
		Zespół Szkół Technicznych w Koninie
30	Ślusarz	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
		Zespół Szkół Technicznych w Koninie
31	Tapicer	Rzemieślnicza Szkoła Zawodowa Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie – Branżowa Szkoła I Stopnia
Technikum:		
1	Technik architektury krajobrazu	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
2	Technik budownictwa	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
3	Technik chłodnictwa i klimatyzacji	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
4	Technik ekonomista	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
		Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
		Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
5	Technik elektryk	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
6	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
7	Technik handlowiec	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
8	Technik hotelarstwa	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
		Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
9	Technik informatyk	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
		Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
		Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
		Zespół Szkół Technicznych w Koninie

1. Szkolnictwo branżowe w Wielkopolsce Wschodniej

Lp.	Zawód	Szkoła
10	Technik logistyk	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
		Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
11	Technik mechanik	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
12	Technik mechatronik	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
13	Technik ochrony środowiska	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
14	Technik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
		Zespół Szkół Technicznych w Koninie
15	Technik programista	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
		Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
		Zespół Szkół Technicznych w Koninie
16	Technik rachunkowości	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
17	Technik robót wykończeniowych w budownictwie	Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego
18	Technik spedytor	klasa integracyjna – Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
19	Technik stylisty	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Batorego w Koninie
20	Technik teleinformatyk	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
21	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	Zespół Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie
22	Technik usług fryzjerskich	Zespół Szkół Technicznych w Koninie
23	Technik żywienia i usług gastronomicznych	Zespół Szkół im. Mikołaja Kopernika w Koninie
		Zespół Szkół Budownictwa i Kształcenia Zawodowego im. Eugeniusza Kwiatkowskiego

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6. Oferta kształcenia branżowego w powiecie konińskim (wg stanu na 2023-09-30)

Lp.	Zawód	Szkoła
Branżowa Szkoła I Stopnia:		
1	Blacharz samochodowy	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
2	Cieśla	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
3	Cukiernik	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
4	Dekarz	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
5	Elektryk	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
6	Fryzjer	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
7	Kierowca mechanik	Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
8	Krawiec	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
9	Kucharz	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompolnie
		Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
		Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Rychwale
10	Lakiernik samochodowy	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
11	Magazynier-logistyk	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompolnie
		Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie

Lp.	Zawód	Szkoła
12	Mechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
13	Monter konstrukcji budowlanych	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
14	Monter sieci i instalacji sanitarnych	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
15	Murarz-tylnkarz	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
16	Ogrodnik	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
17	Piekarz	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
18	Pracownik pomocniczy gastronomii	Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
19	Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
20	Rolnik	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
		Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
21	Sprzedawca	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompólnie
22	Stolarz	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompólnie
23	Tapicer	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
24	Wędliniarz	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
Technikum:		
1	Technik agrobiznesu	Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
2	Technik ekonomista	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kleczewie
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompólnie
		Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
3	Technik hotelarstwa	Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
4	Technik leśnik	Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
5	Technik logistyk	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompólnie
6	Technik reklamy	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompólnie
		Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
7	Technik spedytor	Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie
8	Technik usług kelnerskich	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompólnie
9	Technik żywienia i usług gastronomicznych	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Sompólnie
		Zespół Szkół Ekonomiczno-Uslugowych im. F. Chopina w Żychlinie

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 7. Oferta kształcenia branżowego w powiecie słupeckim (wg stanu na 2023-09-30)

Lp.	Zawód	Szkoła
Branżowa Szkoła I Stopnia:		
1	Blacharz	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
2	Blacharz samochodowy	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
3	Elektromechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
4	Elektryk	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
5	Fryzjer	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
6	Kierowca mechanik	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy

1. Szkolnictwo branżowe w Wielkopolsce Wschodniej

Lp.	Zawód	Szkoła
7	Kucharz	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
8	Lakiernik samochodowy	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
9	Mechanik – monter maszyn i urządzeń	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
10	Mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
11	Mechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
12	Monter sieci i instalacji sanitarnych	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
13	Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
14	Murarz-tylnkarz	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
15	Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
16	Piekarz	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
17	Sprzedawca	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
18	Stolarz	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
19	Ślusarz	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
20	Tapicer	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
Technikum:		
1	Technik architektury krajobrazu	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie
2	Technik budownictwa	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie
3	Technik ekonomista (dodatkový język hiszpański)	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy
4	Technik elektryk	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
5	Technik geodeta	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
6	Technik informatyk	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
7	Technik logistyk (klasa mundurowa policyjna)	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy
8	Technik mechanizacji rolnictwa i agrotrońiki	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie
9	Technik mechatronik	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
10	Technik organizacji turystyki	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
11	Technik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Zawodowych im. gen. Władysława Sikorskiego w Słupcy
12	Technik rachunkowości z dodatkowym językiem hiszpańskim	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy
13	Technik reklamy z fotografią i wideofilmowaniem	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy
14	Technik spedytor (klasa mundurowa policyjna)	Zespół Szkół Ekonomicznych im. Maksymiliana Jackowskiego w Słupcy
15	Technik teleinformatyk	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagórowie
16	Technik żywienia i usług gastronomicznych	Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Strzałkowie

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 8. Oferta kształcenia branżowego w powiecie tureckim (wg stanu na 2023-09-30)

Lp.	Zawód	Szkoła
Branżowa Szkoła I Stopnia:		
1	Automatyk	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
2	Fryzjer	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
3	Kucharz	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Turku
		Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
4	Mechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
5	Operator obrabiarek skrawających	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
6	Sprzedawca	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
7	Stolarz	Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Zespole Placówek Edukacyjno-Wychowawczych w Turku
		Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
8	Ślusarz	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
9	Tapicer	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
Technikum:		
1	Technik architektury krajobrazu	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
2	Technik budownictwa	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
3	Technik ekonomista z elementami prawa	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
4	Technik elektronik	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
5	Technik elektryk z elementami automatyki	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
6	Technik geodezji	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
7	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
8	Technik handlowiec – manager handlu	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
9	Technik informatyk	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
10	Technik logistik	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
11	Technik mechanik	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
12	Technik mechanizacji rolnictwa i agrotroiki	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
13	Technik mechatronik	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
14	Technik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
15	Technik programista	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
16	Technik rachunkowości	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
17	Technik reklamy	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
18	Technik robotyk	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
19	Technik spedytor o charakterze mundurowym – oddział przygotowania wojskowego	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
20	Technik transportu drogowego	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
21	Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego
22	Technik usług fryzjerskich z elementami kosmetologii	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
23	Technik żywienia i usług gastronomicznych	Zespół Szkół Technicznych im. gen. prof. S. Kaliskiego w Turku
		Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 9. Oferta kształcenia branżowego w powiecie kolskim (wg stanu na 2023-09-30)

Lp.	Zawód	Szkoła
Branżowa Szkoła I Stopnia:		
1	Cukiernik	Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Kole
2	Fryzjer	Zespół Szkół Technicznych w Kole
3	Kucharz	Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Kole
4	Mechanik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Technicznych w Kole
		Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Kole
5	Murarz-tylnik	Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Kole
6	Operator obrabiarek skrawających	Zespół Szkół Technicznych w Kole
7	Piekarz	Branżowa Szkoła Specjalna I Stopnia w Kole
8	Sprzedawca	Zespół Szkół Technicznych w Kole
9	Klasa wielozawodowa	Zespół Szkół Technicznych w Kole (kształcimy we wszystkich zawodach pod warunkiem, że uczeń ma możliwość odbywania praktycznej nauki zawodu u pracodawcy)
Technikum:		
1	Technik analityk	Zespół Szkół Technicznych w Kole
2	Technik ekonomista	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu
		Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich
3	Technik elektryk	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie
4	Technik geodeta	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich
5	Technik górnictwa podziemnego	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie
6	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu
7	Technik informatyk	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu
		Zespół Szkół Technicznych w Kole
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie
8	Technik logistyki	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu
		Zespół Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie
9	Technik organizacji turystyki	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich
10	Technik ochrony środowiska	Zespół Szkół Technicznych w Kole
11	Technik pojazdów samochodowych	Zespół Szkół Technicznych w Kole
12	Technik rachunkowości	Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych im. St. i Wł. Grabskich
13	Technik rolnik	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu
14	Technik żywienia i usług gastronomicznych	Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stanisława Staszica w Kościelcu

Źródło: opracowanie własne.

Wśród absolwentów szkół podstawowych w Wielkopolsce Wschodniej największym zainteresowaniem cieszy się kontynuacja nauki w zawodach: technik informatyk, technik logistyki, technik ekonomista, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik reklamy, technik mechatroniki, w których to w roku szkolnym uczy się około 37% ogółem kształcącej się młodzieży

w szkołach branżowych (tabela 10). Na poziomie branżowej szkoły I stopnia najchętniej wybieranymi zawodami są mechanik pojazdów samochodowych, sprzedawca, kucharz i fryzjer.

Tabela 10. Najbardziej popularne zawody szkolnictwa branżowego Wielkopolski Wschodniej i w poszczególnych powiatach (wg stanu na 2023-09-30 na podstawie danych zaczerpniętych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO))

Lp.	Zawody	Liczba uczniów					Łączna liczba uczniów w zawodach w subregionie	Udział procentowy uczniów w zawodzie do łącznej liczby uczniów w subregionie (Ogółem: 13170)
		Miasto Konin	Powiat kolski	Powiat koniński	Powiat słupecki	Powiat turecki		
1	Technik informatyk	581	274		94	153	1102	8,4%
2	Technik logistyk	272	241	45	197	238	993	7,5%
3	Technik ekonomista	415	246	67	41	96	865	6,6%
4	Technik żywienia i usług gastronomicznych	205	79	173	133	185	775	5,9%
5	Technik reklamy			245	179	127	551	4,1%
6	Technik mechatronik	151			79	313	543	4,1%
7	Mechanik pojazdów samochodowych	186	115	18	50	135	504	3,8%
8	Technik spedytor	84	124		176	98	482	3,7%
9	Technik pojazdów samochodowych	167	113		61	135	476	3,6%
10	Technik teleinformatyk	163			141	129	433	3,3%
11	Technik grafiki i poligrafii cyfrowej	160	75			166	401	3,0%
12	Sprzedawca	73	59	39	99	64	334	2,5%
13	Kucharz	94	43	63	51	82	333	2,5%
14	Fryzjer	109	64	4	53	87	317	2,4%
15	Technik ochrony środowiska	145	122				267	2%
16	Technik hotelarstwa	202		57			259	1,9%
17	Technik programista	191				56	247	1,8%
18	Technik architektury krajobrazu	106			76	60	242	1,8%
19	Technik elektryk		70		56	90	216	1,6%
20	Technik rachunkowości	70	78		17	41	206	1,5%

Źródło: opracowanie własne.

Natomiast najmniej popularnymi zawodami szkolnictwa branżowego wybieranymi przez absolwentów szkół podstawowych w Wielkopolsce Wschodniej są: blacharz, kamieniarz, dekarz, przetwórcza mięsa, których kształcenie prowadzone jest w branżowej szkole I stopnia (tabela 11). Na poziomie technikum najmniejsze zainteresowaniem młodzieży jest kształceniem w zawodach szkolnictwa branżowego: technik transportu drogowego, technik technologii żywności oraz technik administracji.

Tabela 11. Najmniej popularne zawody szkolnictwa branżowego Wielkopolski Wschodniej w poszczególnych powiatach (wg stanu na 2023-09-30 na podstawie danych zaczerpniętych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO))

Lp.	Liczba uczniów Zawody	Miasto Konin	Powiat kolski	Powiat koniński	Powiat słupecki	Powiat turecki	Łączna liczba uczniów w zawodach w subregionie
1	Blacharz	1					1
2	Kamieniarz	1					1
3	Dekarz					1	1
4	Przetwórcza mięsa				1		1
5	Hydraulik-monter instalacji sanitarnych			2			2
6	Monter zabudowy i robót budowlanych			2			2
7	Kowal	3					3
8	Automatyk					3	3
9	Mechanik-monter maszyn i urządzeń					3	3
10	Elektromechanik	1	3			2	6
11	Lakiernik samochodowy	3			1	3	7
12	Elektronik				1	6	7
13	Fotograf	8					8
14	Tapicer		2		7		9
15	Piekarz	2	3	1	1	5	12
16	Technik transportu drogowego					12	12
17	Technik technologii żywności	13					13
18	Technik administracji	14					14
19	Blacharz samochodowy	2			10	2	14
20	Kelner	17					17

Źródło: opracowanie własne.

2. Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej

W rozdziale przybliżono prace realizowane w ramach pierwszego rezultatu projektu pt. „Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej”, której celem, jak już wskazuje sam tytuł, było opracowanie i przygotowanie diagnozy w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej.

Badania zostały przeprowadzone w roku 2022 w ramach projektu pt. „Innowacyjne kształcenie i szkolenie zawodowe w Wielkopolsce Wschodniej i kontekście transformacji energetycznej”, którego głównym celem jest przygotowanie jednostek samorządu terytorialnego (JST), jako organów prowadzących placówki kształcenia zawodowego oraz innych interesariuszy, do podjęcia wyzwań związanych ze zmianą struktury gospodarczej w wyniku transformacji energetycznej w regionie Wielkopolski Wschodniej.

Opracowany zakres tematyczny raportu został rozszerzony w stosunku do założeń we wniosku projektu. W ramach przeprowadzonej diagnozy poddane weryfikacji były nie tylko programy nauczania czy kierunki kształcenia zawodowego i ich znaczenie dla pracodawców, zapotrzebowanie na kwalifikacje rynkowe lub zestawy efektów kształcenia, lecz także podjęto próby diagnozy stanu kształcenia zawodowego w zawodach szkolnictwa branżowego oraz doradztwa zawodowego w szkołach branżowych w Wielkopolsce Wschodniej.

W celu kompleksowej analizy przedmiotu badań zastosowano triangulację metod badawczych. Takie podejście bazuje na wykorzystaniu w badaniach metod badawczych zarówno o charakterze ilościowym, jak i jakościowym. Badania rozpoczęto od przeprowadzenia studium literaturowego w zakresie specyfiki funkcjonowania placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego oraz transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej. Uzyskane dane posłużyły jako dane wejściowe m.in. do przygotowania treści narzędzi badawczych, tj. kwestionariuszy ankiet a tym samym zastosowania jako głównej metody badawczej – **metody sondażu diagnostycznego**

(metody ilościowej) i techniki ankiety. Badaniami ankietowymi objęto dwie grupy respondentów, w tym przedstawicieli:

- kadry zarządzającej szkołą/placówką edukacyjną prowadzącą kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego (wsparcie: grono pedagogiczne, doradca zawodowy, kierownik kształcenia praktycznego);
- pracodawców.

Metodyka badań, jak i konstruowane narzędzia badawcze – kwestionariusze ankiet były przedmiotem konsultacji wewnątrz partnerstwa projektu, jak i w ramach pilotażu ekspertów zewnętrznych – przedstawicieli szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego oraz pracodawców.

W efekcie przeprowadzonych konsultacji utworzono dwa kwestionariusze ankiet badawczych:

- Kwestionariusz ankiety dla szkolnictwa branżowego „Identyfikacja potrzeb w zakresie rozwoju szkolnictwa branżowego w placówkach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego do wymagań rynku pracy, w szczególności związanych z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej”,
- Kwestionariusz ankiety dla przedstawicieli przedsiębiorstw „Identyfikacja potrzeb w zakresie rozwoju szkolnictwa branżowego w placówkach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego do wymagań rynku pracy, w szczególności związanych z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej”.

Po zakończeniu badań ankietowych w ramach oceny jakościowej pozyskanych danych zastosowano metodę uzupełniającą, którą był **wywiad pogłębiony wsparty metodą Metaplanu** (metoda jakościowa). Metaplan jest metodą dyskusji, która polega na tym, że w czasie debaty uczestnicy wspólnie tworzą plakat będący graficznym skrótem tej debaty. Punktem wyjścia do określenia aktualnego stanu szkolnictwa branżowego były wnioski z przeprowadzonych metodą sondażu diagnostycznego badań ilościowych.

Dyskusje były prowadzone z szerokim gronem interesariuszy, w tym przedstawicieli szkół/placówek prowadzących kształcenie branżowe, jednostek samorządu terytorialnego, kuratorium oświaty, rzemiosła, pracodawców, stowarzyszeń i organizacji zrzeszających pracodawców, publicznych służb zatrudnienia, uczelni wyższych itp.

Warsztaty przeprowadzono w:

- Starostwie Powiatowym w Kole (15 listopada 2022 r., w godz. 9.00–15.00, 16 uczestników);
- Urzędzie Miasta w Koninie (16 listopada 2022 r., w godz. 9.00–15.00, 66 uczestników);
- Starostwie Powiatowym w Turku (17 listopada 2022 r., w godz. 9.00–15.00, 19 uczestników);
- Starostwie Powiatowym w Słupcy (18 listopada 2022 r., w godz. 9.00–15.00, 16 uczestników).

W badaniach wzięło udział łącznie **26 szkół i placówek edukacyjnych**, które prowadzą kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej, w tym 8 szkół z miasta Konina, 4 z powiatu konińskiego, 3 z powiatu tureckiego, 5 z powiatu słupeckiego oraz 6 z powiatu kolskiego). Pozyskano, także opinie od **56 pracodawców** mających siedziby swoich firm w mieście Konin (29 respondentów), powiecie konińskim (8 respondentów), powiecie tureckim (4 respondentów), powiecie słupeckim (6 respondentów) oraz powiecie kolskim (9 respondentów).

Na podstawie zebranych danych sformułowano rekomendacje, które stały się podwaliną do opracowania rekomendowanych działań do realizacji w ramach „Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040”.

Rekomendowane działania pogrupowane zostały w trzech obszarach

- Obszar 1. Oferta edukacyjna szkół, wyposażenie i doposażenie szkół, kompetencje nauczycieli;
- Obszar 2. Wpływ transformacji energetycznej na działalność przedsiębiorstw i współpraca na linii pracodawca – szkoła;
- Obszar 3. Doradztwo zawodowe w szkołach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego.

Ze szczegółowymi wynikami diagnozy można się zapoznać w opracowaniu zwanym pt. „Diagnoza w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej”.

3. Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej – wizja oraz cele

3.1. Wizja szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej do roku 2040

W dokumencie nadrzędnym, jakim jest *Strategia rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040* opracowanym przez Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie, sformułowano i przyjęto następującą **wizję** rozwoju Wielkopolski Wschodniej w długiej perspektywie czasu:

WIELKOPOLSKA WSCHODNIA W 2040 ROKU TO:

**ZINTEGROWANA DOLINA ENERGII MIESZKAŃCÓW, GOSPODARKI I PRZESTRZENI,
SILNA SAMORZĄDOWO, PARTNERSKA I WŁĄCZAJĄCA:**

zamieszkana przez świadomych, proaktywnych i przedsiębiorczych obywateli tworzących wspólną wartość i otwartych na nowe idee z poszanowaniem tradycji europejskich,

będąca krajowym liderem zielonego wzrostu, zapewniająca mieszkańcom dobrą jakość życia i możliwości rozwoju,

perspektywiczna, neutralna dla klimatu, stanowiąca atrakcyjne i przyjazne miejsce życia, pracy i inwestycji w czystym środowisku, zachęcająca do wiązania z nią swojej przyszłości¹⁰.

W przedstawionej powyżej wizji jej autorzy podkreślają, że motywem przewodnim w kontekście formułowania wizji rozwoju Wielkopolski Wschodniej w 2040 roku było wskazanie nowych podstaw

¹⁰ *Strategia rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040*. ARR Transformacja Sp. z o.o., Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, Poznań, 2022, s. 28.

rozwoju i kształtowanie NOWEJ TOŻSAMOŚCI Wielkopolski Wschodniej „po węglu”, czyli powstałej w efekcie zachodzącej transformacji energetycznej.

Uwzględniając powyższą wizję rozwoju Wielkopolski Wschodniej do roku 2040, rezultaty ilościowe i jakościowe z przeprowadzonej diagnozy stanu szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej, rekomendacje ekspertów zaproponowano poniższą wizję rozwoju szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej do roku 2040:

Szkolnictwo branżowe w Wielkopolsce Wschodniej w 2040 roku:

**umożliwia młodym ludziom i osobom dorosłym
uzyskanie wysokiej jakości wykształcenia zawodowego**

zgodnego z potrzebami zmieniającego się, innowacyjnego rynku pracy,

**z uwzględnieniem procesów transformacji energetycznej zachodzących
w Wielkopolsce Wschodniej.**

Dla osiągnięcia tak wyznaczonej wizji rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040 niezbędne będzie:

- dostosowywanie oferty edukacyjnej placówek i szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego do potrzeb rynku pracy;
- ciągłe doskonalenie zawodowe kadry dydaktycznej, w szczególności nauczycieli teoretycznej i praktycznej nauki zawodu;
- zadbanie o aktualizowanie, uzupełnianie wyposażenia dydaktycznego pracowni i/lub warsztatów szkolnych w placówkach i szkołach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego;
- zacieśnienie współpracy placówek i szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego z pracodawcami;
- podniesienie skuteczności i efektywności działań z zakresu doradztwa zawodowego w placówkach i szkołach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego.

Przy tak szerokim podejściu systemowym rozwój kształcenia i szkolenia zawodowego do roku 2040 w Wielkopolsce Wschodniej będzie wymagał zaangażowania nie tylko przedstawicieli placówek

i szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego, lecz także pracodawców, przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie oraz ekspertów z wielu innych instytucji powiązanych z kształceniem zawodowym.

3.2. Cele dla szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej do roku 2040

W *Strategii rozwoju Wielkopolski Wschodniej do roku 2040* struktura celów składa się z poniższych poziomów:

- celu strategicznego,
- zintegrowanego celu operacyjnego,
- kierunków interwencji,
- planowanych działań i ich charakterystyki pełniące rolę ramowego planu działania¹¹.

Odnosząc się do tego, w *Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040* uznano za zasadne wpisanie się w kierunek interwencji: Poprawa jakości kształcenia i jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy.

Należy podkreślić, że opracowana *Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040* jest dokumentem niższego rzędu w stosunku do *Strategii rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040* oraz uwzględniając fakt, że przedmiotem diagnozy było szkolnictwo branżowe w Wielkopolsce Wschodniej, sformułowano (rys. 1):

1. **Cel strategiczny:** Poprawa jakości kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego i jego dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy.
2. **Kierunki interwencji:**
 - 2.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół, wyposażenia i doposażenia szkół, kompetencji nauczycieli do potrzeb rynku pracy;
 - 2.2. Zacieśnienie współpracy placówek i szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego z pracodawcami;
 - 2.3. Podniesienie skuteczności i efektywności działań z zakresu doradztwa zawodowego w placówkach i szkołach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego.

¹¹*Strategia rozwoju Wielkopolski Wschodniej*. ARR Transformacja Sp. z o.o., Wielkopolskie Biuro Planowania Przestrzennego w Poznaniu, Poznań, 2022, s. 30.

3. Przedsięwzięcia priorytetowe:

- 3.1. Diagnozowanie i rozwój oferty edukacyjnej szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego zgodnie z potrzebami rynku pracy;
- 3.2. Diagnozowanie potrzeb oraz doposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w nowoczesny sprzęt i materiały, umożliwiające realizację efektów kształcenia w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy;
- 3.3. Identyfikowanie potrzeb kadrowych i podnoszenie kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego, instruktorów praktycznej nauki zawodu;
- 3.4. Wspieranie pracodawców w procesie angażowania się w działania ukierunkowane na poprawę jakości kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego;
- 3.5. Rozszerzenie oferty współpracy pracodawców ze szkołami i placówkami prowadzącymi kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego;
- 3.6. Podejmowanie działań ukierunkowanych na podwyższenie efektywności i skuteczności doradztwa zawodowego dla młodzieży uczącej się w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego;
- 3.7. Diagnozowanie potrzeb i doskonalenie zawodowe doradców zawodowych, wychowawców i nauczycieli zaangażowanych w realizację doradztwa zawodowego dla młodzieży oraz doposażanie pracowni doradztwa zawodowego;
- 3.8. Podejmowanie efektywnej i skutecznej współpracy w zakresie doradztwa zawodowego przez szkoły i placówki realizujące kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego z instytucjami i pracodawcami.

Dla tak sformułowanych przedsięwzięć priorytetowych przypisano działania, które były zgłaszane przez uczestników warsztatów zorganizowanych w ramach projektu „Innowacyjne kształcenie i szkolenie zawodowe w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej” (nr projektu: EOG/21/K3/W/0046), który został sfinansowany z Mechanizmu Finansowego EOG oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Programu Edukacja.

Takie podejście zapewni, że obie strategie będą ze sobą zsynchronizowane i przez to będą się wzajemnie uzupełniały.

Rys. 1. Struktura celów Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040

Źródło: opracowanie własne.

Za *Strategią rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040* przyjęto, że zasadnym będzie opracowanie Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040, także w perspektywie czasowej do roku 2040.

W odniesieniu do *Strategii rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040* w *Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040* zawężono kierunki interwencji i związane z nimi przedsięwzięcia priorytetowe, a także planowane działania (patrz tabela 12). Zawężenie wynika z faktu, że w przeprowadzonej diagnozie stanu na rzecz *Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski*

Wschodniej do roku 2040 skoncentrowano się sensu stricte na obszarach działań związanych z kształceniem w zawodach szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej, dla których eksperci sformułowali rekomendacje (działania).

Z zapisów zawartych w tabeli 12 wynika, że w *Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040* w ogóle nie odniesiono się do przedsięwzięcia priorytetowego „Rozwój szkolnictwa wyższego” zawartego w *Strategii rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040*. W przypadku przedsięwzięć priorytetowych:

- Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych na każdym etapie kształcenia, w tym na etapie opieki nad dzieckiem (żłobki, przedszkola) i edukacji wczesnoszkolnej ważnych dla funkcjonowania w życiu zawodowym i społecznym, a także w sferze prywatnej,
- Upowszechnianie kształcenia ustawicznego adekwatnego do potrzeb rynku pracy

zawężono ich zakres do działań odnoszących się do szkolnictwa branżowego.

Tabela 12. Macierz powiązań przedsięwzięć priorytetowych w porównywanych strategiach

Kierunki interwencji – Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego Przedsięwzięcia priorytetowe – Strategia rozwoju WW 2040	1.1. Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół, wyposażenie i doposażenie szkół, kompetencje nauczycieli do potrzeb rynku pracy	1.2. Zacieśnienie współpracy placówek i szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego z pracodawcami	1.3. Podniesienie skuteczności i efektywności działań z zakresu doradztwa zawodowego w placówkach i szkołach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego
1.1. Rozwój doradztwa zawodowego i poradnictwa edukacyjnego na każdym poziomie kształcenia (począwszy od szkoły podstawowej) oraz na każdym etapie życia			X
1.2. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia zawodowego	X	X	
1.3. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych na każdym etapie kształcenia, w tym na etapie opieki nad dzieckiem (żłobki, przedszkola) i edukacji wczesnoszkolnej ważnych dla funkcjonowania w życiu zawodowym i społecznym, a także w sferze prywatnej	X*		X*
1.4. Podnoszenie jakości środowiska edukacyjnego	X		
1.5. Rozwój szkolnictwa wyższego			
1.6. Upowszechnianie kształcenia ustawicznego adekwatnego do potrzeb rynku pracy	X**		

* Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności tylko w zakresie szkolnictwa branżowego.

** W zakresie oferty kształcenia ustawicznego oferowanego przez szkolnictwo zawodowe dla osób dorosłych w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych.

Źródło: opracowanie własne.

Należy podkreślić, że rekomendowane działania w ramach poszczególnych przedsięwzięć priorytetowych mają często charakter uniwersalny i nie są powiązane bezpośrednio z procesami transformacji energetycznej zachodzącej na terenie Wielkopolski Wschodniej. Jest to podejście celowe, gdyż opracowując diagnozę stanu kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego dla Wielkopolski Wschodniej, członkowie zespołu autorskiego w porozumieniu z ekspertami zewnętrznymi uznali za zasadne zastosowanie szerszego podejścia, a nie ograniczenie się tylko do diagnozy stanu wpływu transformacji energetycznej na szkolnictwo branżowe. Poza tym o zachodzących w Wielkopolsce Wschodniej procesach transformacji energetycznej jest dość głośno w mediach, lecz nie ma jeszcze konkretnych działań z tym związanych w regionie, co też skutkowało trudnościami w dokonywaniu przez ekspertów oceny wpływu transformacji na szkolnictwo branżowe.

Ważne jest także podkreślenie zróżnicowania pod względem uprzemysłowienia, rozwoju szkolnictwa branżowego w poszczególnych miastach i powiatach wchodzących w skład Wielkopolski Wschodniej. W związku z tym rekomendowane działania należy wybierać i dostosowywać do potrzeb i możliwości wprowadzenia w poszczególnych jednostkach terytorialnych.

W dalszej części opracowania, dla wymienionych 8 przedsięwzięć priorytetowych w „Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040” przedstawiono bardzo szerokie katalogi planowanych działań do realizacji. Nie oznacza to jednak, że do roku 2040 mają być te działania zrealizowane w 100%. Uwzględniając specyfikę i potrzeby lokalnego rynku pracy, należy wybrać te działania, których wprowadzenie przełoży się na skuteczne i efektywne wprowadzenie działań w zakresie poprawy jakości kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego i jego dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Przy czym należy także podkreślić, że katalog planowanych działań nie jest zamknięty, gdyż w momencie sporządzania diagnozy stanu szkolnictwa zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej, czy też w momencie formułowania rekomendacji ich autorzy nie są w stanie ze 100% pewnością przewidzieć zmian, jakie zajdą w najbliższym horyzoncie czasowym.

3.3. Przedsięwzięcie priorytetowe: Diagnozowanie i rozwój oferty edukacyjnej szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego zgodnie z potrzebami rynku pracy

Rekomendowane działania:

- 1) Wyznaczenie podmiotu/podmiotów (np. Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie) do prowadzenia cyklicznych diagnoz potrzeb ukierunkowanych na rozwój oferty edukacyjnej szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego zgodnie z potrzebami rynku pracy.
- 2) Prowadzenie pogłębionej, cyklicznej diagnozy w zakresie optymalizacji oferty kształcenia na terenie poszczególnych miast i powiatów Wielkopolski Wschodniej, w szczególności w prowadzących kształcenie w tych samych zawodach szkolnictwa branżowego.
- 3) Uzgodnienie na poziomie ponadlokalnym (Wielkopolski Wschodniej) kierunków kształcenia zawodowego, zgodnych z aktualnymi i prognozowanymi potrzebami lokalnych rynków pracy, w tym związanych z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej.
- 4) Zawieranie porozumień między organami prowadzącymi szkoły zawodowe w powiatach Wielkopolski Wschodniej odnośnie do prowadzenia, wprowadzania kierunków kształcenia w poszczególnych szkołach.
- 5) Wypracowanie mechanizmów zachęcających do odejście od rywalizacji między szkołami branżowymi funkcjonującymi w danej miejscowości czy też powiecie, a przejście na współpracę poprzez wymianę dobrych praktyk, udzielanie porad, wspieranie innych szkół chcących wdrożyć nowe rozwiązanie, przez pracowników szkół, w których dane rozwiązanie zostało wprowadzone i z powodzeniem funkcjonuje.
- 6) Prowadzenie pogłębionej, cyklicznej diagnozy potrzeb uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odnośnie do dalszego kształcenia się na poziomie średnim w technikum lub branżowej szkole II stopnia.
- 7) Rozszerzenie oferty edukacyjnej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczących się w szkołach specjalnych w Wielkopolsce Wschodniej, zgodnie z potrzebami lokalnego rynku pracy poprzez opracowywanie nowych propozycji:
 - kursów dodatkowych umiejętności zawodowych (DUZ);
 - kwalifikacji rynkowych (sektorowych);
 - dodatkowych uprawnień zawodowych;
 - kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych;

- szkoleń nawiązujących do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.
- 8) Przeprowadzanie cyklicznych diagnoz rynku pracy między innymi w zakresie tworzenia nowych miejsc pracy w perspektywie krótkoterminowej, jak i średnioterminowej, w tym w obszarach związanych z transformacją energetyczną i na tej bazie rozszerzanie oferty szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej o możliwość kształcenia w nowych zawodach, w tym niefunkcjonujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, a tym samym rozbudowa oferty edukacyjnej w szczególności o zawody powstałe w efekcie zmian wywołanych transformacją energetyczną.
- 9) Opracowywanie dokumentacji dla nowych zawodów szkolnictwa branżowego, w tym związanych z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej, niezamieszczonych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego i wprowadzanie ich do oferty edukacyjnej szkół prowadzących kształcenie zawodowe w ramach np. eksperymentu pedagogicznego.
- 10) Przeprowadzanie cyklicznych diagnoz rynku pracy, w tym w obszarach związanych z transformacją energetyczną i na tej bazie rozszerzanie oferty szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego poprzez wprowadzenie w już istniejących zawodach szkolnych:
- dodatkowych umiejętności zawodowych (DUZ);
 - kwalifikacji rynkowych (sektorowych);
 - dodatkowych uprawnień zawodowych;
 - kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych;
 - szkoleń nawiązujących do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.

Przy czym należy podkreślić, że wprowadzenie nowego zawodu szkolnictwa branżowego do oferty edukacyjnej jest dość złożonym procesem i wymaga czasu, a także zapewnienia odpowiedniej kadry dydaktycznej i wyposażenia, łącznie z możliwością odbywania zajęć praktycznych u pracodawców. Optymistycznie szacując, proces wprowadzenia nowego zawodu szkolnictwa branżowego do oferty edukacyjnej oraz przygotowanie pierwszego rocznika absolwentów może wynieść od 4 (w przypadku zawodu kształconego w branżowej szkole I stopnia) do 6 lat (zawód kształcony w technikum). W szybko zmieniającej się rzeczywistości pracodawcy nie będą tyle czasu czekali na przygotowanego pracownika. Dlatego też rekomenduje się skorzystanie z krótszych pod względem czasu rozwiązań (np. opracowywanie i wprowadzanie do już kształconych w Wielkopolsce Wschodniej zawodów szkolnictwa branżowego nowych kursów dodatkowych umiejętności zawodowych, kwalifikacji rynkowych, kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też dodatkowych uprawnień zawodowych). O wiele szybciej jest wprowadzić nowy zakres efektów uczenia się w już istniejący zawód szkolny, niż wprowadzić od podstaw nowy zawód do klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, opracować dla niego podstawę programową kształcenia w zawodzie, program nauczania, materiały dydaktyczne i wykształcić pierwszych absolwentów.

3. Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej...

Podstawowym kryterium rozszerzenia oferty edukacyjnej powinny być potrzeby rynku pracy, które należy cyklicznie diagnozować. Można w tym celu powołać Centrum Kompetencji Wielkopolski Wschodniej.

W przypadku kwalifikacji rynkowej (sektorowej) działania możliwe są do zrealizowania w formie dodatkowej oferty szkoleniowej sfinansowanej z projektów pomocowych. Środki z projektu przeznaczone zostaną na pokrycie kosztów szkolenia oraz kosztów walidacji i certyfikacji kwalifikacji ponoszonych przez uczestników.

- 11) Opracowywanie programów i materiałów dydaktycznych dla nowych zakresów tematycznych, z uwzględnieniem potrzeb wynikających z wprowadzanych działań, inwestycji powiązanych z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej lub innymi potrzebami rynku pracy, w tym dla:
 - dodatkowych umiejętności zawodowych (DUZ);
 - kwalifikacji rynkowych (sektorowych);
 - dodatkowych uprawnień zawodowych;
 - kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych;
 - szkoleń nawiązujących do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.
- 12) Rozpowszechnianie wśród innych szkół dobrych praktyk działań prowadzonych przez szkoły, które włączyły do swojej oferty tematykę:
 - dodatkowych umiejętności zawodowych (DUZ);
 - kwalifikacji rynkowych (sektorowych);
 - dodatkowych uprawnień zawodowych;
 - kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych;
 - szkoleń nawiązujących do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.
- 13) Prowadzenie przez wyznaczony podmiot (np. Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie) cyklicznych analiz mających na celu identyfikowanie potrzeb wprowadzania zmian w ofercie edukacyjnej szkół, w tym uaktualnienie efektów uczenia się we wprowadzonych do oferty tematów kursów dodatkowych umiejętności zawodowych, kwalifikacji rynkowych (sektorowych), dodatkowych uprawnień zawodowych, kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych, szkoleń nawiązujących do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej oraz informowanie o wynikach diagnoz dyrektorów szkół i/lub wyznaczonych przez nich przedstawicieli grona pedagogicznego.
- 14) Prowadzenie działań uświadamiających uczniów, w tym przedstawienie im korzyści z udziału w zajęciach obejmujących:
 - dodatkowe umiejętności zawodowe;

- kwalifikację rynkową (sektorową);
 - dodatkowe uprawnienia zawodowe;
 - kwalifikacyjny kurs zawodowy czy też kurs umiejętności zawodowych;
 - szkolenia nawiązujące do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.
- 15) Prowadzenie wśród młodzieży uczącej się w szkołach podstawowych szeroko zakrojonych działań uświadamiających i promujących kierunki kształcenia, które w największym stopniu odpowiadają na obecne i prognozowane zapotrzebowanie rynku pracy, w tym związanych z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej.
- 16) Wprowadzenie działań promujących wśród uczniów/absolwentów branżowych szkół I stopnia w Wielkopolsce Wschodniej dostępu do dalszego kształcenia w ramach branżowej szkoły II stopnia.
- Działania te mogą być powiązane z cyklicznymi badaniami wyborów dokonywanych przez uczniów szkół branżowych I stopnia oraz na tej podstawie dostosowanie do potrzeb uczniów oferty edukacyjnej w branżowej szkole II stopnia.
- 17) Identyfikowanie źródeł finansowania i aplikowanie o nie w celu pokrycia kosztów organizacji i prowadzenia szkoleń/kursów, a także przeprowadzenia egzaminów i certyfikacji dodatkowych uprawnień zawodowych dla uczniów.

3.4. Przedsięwzięcie priorytetowe: Diagnozowanie potrzeb oraz doposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w nowoczesny sprzęt i materiały, umożliwiające realizację efektów kształcenia w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy

Rekomendowane działania:

- 1) Wprowadzanie cyklicznych diagnoz w zakresie potrzeb doposażenia pracowni i warsztatów szkolnych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej, w tym związanych z aktualizacją posiadanej już bazy oraz z potrzebami doposażenia w związku z wprowadzaniem do oferty edukacyjnej szkoły/placówki tematyki:
- dodatkowych umiejętności zawodowych;
 - kwalifikacji rynkowych (sektorowych);
 - dodatkowych uprawnień zawodowych;
 - kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych;

- szkoleń nawiązujących do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.
- 2) Zapewnienie środków finansowych na doposażenie szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego w maszyny, urządzenia, narzędzia niezbędne dla aktualizacji posiadanej bazy technodydaktycznej oraz do uruchomienia kształcenia w nowych zawodach szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej czy też w efekcie rozszerzenia oferty o bardziej elastyczne i krótsze formy kształcenia, jakimi są:
- dodatkowe umiejętności zawodowe;
 - kwalifikacje rynkowe (sektorowe);
 - dodatkowe uprawnienia zawodowe;
 - kwalifikacyjne kursy zawodowe czy też kursy umiejętności zawodowych;
 - szkolenia nawiązujące do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.

3.5. Przedsięwzięcie priorytetowe: Identyfikowanie potrzeb kadrowych i podnoszenie kompetencji nauczycieli kształcenia zawodowego, instruktorów praktycznej nauki zawodu

Rekomendowane działania:

- 1) Systematyczne prowadzenie monitoringu potrzeb szkoleniowych nauczycieli, w tym kształcenia zawodowego na poziomie szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym i na jego podstawie budowanie oferty doskonalenia zawodowego wraz z obudową dydaktyczną dla nauczycieli, w tym ukierunkowanej na tematykę wprowadzanych do oferty edukacyjnej szkoły:
- nowych zawodów szkolnictwa branżowego;
 - dodatkowych umiejętności zawodowych;
 - dodatkowych uprawnień zawodowych;
 - kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych;
 - szkoleń nawiązujących do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.
- 2) Wprowadzenie monitoringu działań związanych z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej, połączonego z budową oferty doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego (teoretycznego i praktycznego) oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w firmach, mającej na celu z jednej strony zapoznanie nauczycieli z efektami transformacji

energetycznej Wielkopolski Wschodniej, a z drugiej strony z doskonaleniem lub przekwalifikowaniem zawodowym nauczycieli kształcenia zawodowego w rzeczywistym środowisku pracy.

Ewentualnie na bazie monitoringu opracowanie oferty nowych kierunków studiów stacjonarnych lub podyplomowych, specjalistycznych szkoleń, wspartych wspomnianymi możliwościami odbywania przez nauczycieli praktyk i staży w firmach.

- 3) Prowadzenie szkoleń dla nauczycieli kształcenia zawodowego ukierunkowanych na zdobycie:
 - uprawnień do kształcenia w nowym zawodzie szkolnictwa branżowego;
 - dodatkowych umiejętności zawodowych;
 - dodatkowych uprawnień zawodowych;
 - kwalifikacyjnych kursów zawodowych czy też kursów umiejętności zawodowych;
 - szkoleń nawiązujących do działań wprowadzanych w efekcie transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej.
- 4) Wprowadzanie monitoringu popytu i podaży nauczycieli w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej, w szczególności ukierunkowanych na pozyskiwanie do współpracy specjalistów z rynku pracy w charakterze nauczycieli kształcenia zawodowego.
- 5) Wprowadzanie programu mentoringowego, w którym nauczyciel kształcenia zawodowego posiadający wieloletnie doświadczenie zawodowe, będący w okresie przedemerytalnym lub pracujący i pobierający świadczenie emerytalne mógłby się wcielić w rolę mentora, mistrza wspomagającego początkującego, mniej doświadczanego nauczyciela w jego rozwoju zawodowym.
- 6) Prowadzenie działań ukierunkowanych na poprawę wizerunku zawodu nauczyciela, w szczególności nauczyciela kształcenia zawodowego.

Na przykład poprzez realizację kampanii koncentrującej się na zwiększeniu prestiżu społecznego zawodu w otoczeniu społecznym, czy też skierowanych na zwiększenie atrakcyjności zawodu nauczyciela wśród potencjalnych przyszłych kandydatów do kształcenia w tym zawodzie, obecnie pracujących nauczycieli lub zachęcających byłych nauczycieli do powrotu do zawodu. Innym ze sposobów na zwiększenie atrakcyjności zawodu nauczyciela może być skoncentrowanie się na czynnikach budzących pozytywne skojarzenia, po pierwsze na satysfakcji zawodowej nauczycieli i ich postrzeganiu tego, czy i jak bardzo społeczeństwo ceni sobie ich pracę, i po drugie na środowisku szkolnym i warunkach pracy¹².
- 7) Wprowadzenie działań upowszechniających wśród przedstawicieli szkół zawodowych, jak i pracodawców wiedzę na temat transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej, w szczególności konkretnych działań wymagających rozszerzenia oferty edukacyjnej szkół

¹² Komisja Europejska/EACEA/Eurydice, 2015. *The Teaching Profession in Europe: Practices, Perceptions, and Policies. (Zawód nauczyciela w Europie: polityka, praktyka i odbiór społeczny) Raport Eurydice*. Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, s. 101.

prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa zawodowego o zawody szkolne znajdujące się w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, jak i nowe wprowadzane np. w formie eksperymentu pedagogicznego.

- 8) Uwzględnienie w procesach podnoszenia kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego, praktycznej nauki zawodu i instruktorów w firmach stosowania różnych form doskonalenia, w tym umożliwienie skorzystania z odbycia wizyty studyjnej, stażu zawodowego czy też praktyk w przedsiębiorstwach.

W szczególności dotyczy to organizacji wskazanych form doskonalenia w przedsiębiorstwach wprowadzających działania związane z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej.

- 9) Wprowadzenie dla nauczycieli innowacyjnych szkoleń modułowych, bazujących na technologiach informatycznych.
- 10) Podwyższenie jakości prowadzonych szkoleń dla nauczycieli kształcenia zawodowego poprzez ich monitoring, ewaluację.
- 11) Stworzenie systemu doskonalenia nauczycieli w zakresie doskonalenia rozwoju kompetencji społecznych uczniów wskazanych w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego. W szczególności związanych z kształtowaniem u uczniów otwartości na zmiany, radzeniem sobie ze stresem, aktualizacją wiedzy, negocjacjami itp.
- 12) Certyfikowanie szkół jako instytucji prowadzących egzaminy lub nauczycieli jako prowadzących szkolenia/kursy w ramach dodatkowych uprawnień zawodowych (jeśli są takie wymagania).
- 13) Identyfikowanie źródeł finansowania i aplikowanie o nie w celu pokrycia kosztów organizacji i prowadzenia szkoleń/kursów, a także przeprowadzenia egzaminów i certyfikacji dodatkowych uprawnień zawodowych dla nauczycieli.

3.6. Przedsięwzięcie priorytetowe: Wspieranie pracodawców w procesie angażowania się w działania ukierunkowane na poprawę jakości kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego

Rekomendowane działania:

- 1) Wypracowanie na poziomach poszczególnych powiatów i całej Wielkopolski Wschodniej mechanizmów motywujących pracodawców do podejmowania współpracy ze szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego w celu kształtowania oferty edukacyjnej dostosowanej do potrzeb zgłaszanych przez przedsiębiorców.
- 2) Podjęcie działań ukierunkowanych na poprawę współpracy między przedstawicielami pracodawców a szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego w zakresie rozszerzania oferty edukacyjnej o nowe zawody szkolnictwa branżowego, w tym powstałe w efekcie zmian wywołanych procesami transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej.
- 3) Rozszerzanie współpracy między pracodawcami i szkołami poprzez przenoszenie zajęć praktycznych do firm, a tym samym korzystanie często z unikatowych, nowoczesnych maszyn, urządzeń i narzędzi.
- 4) Zwiększenie w szczególności w szkołach, organizacjach pracodawców i u samych pracodawców efektywności prowadzenia działań informujących nt. transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej i związanych z tym zmian zachodzących na rynku prac.
- 5) Dopasowanie oferowanego w regionie kształcenia do regionalnego rynku pracy, na bazie prowadzonych analiz rynku pracy.
- 6) Wprowadzanie i promowanie działań ukierunkowanych na dostosowanie szkolnictwa zawodowego do aktualnych potrzeb rynku pracy.
W tym działań m.in. ukierunkowanych na poprawę jakości umiejętności uniwersalnych uczniów/absolwentów (pozwalających na ich wykorzystanie w wielu różnych profesjach), w tym umiejętności społecznych związanych ze współpracą i komunikacją, umiejętności językowych (edukacja dwujęzyczna), praktycznych, przedsiębiorczości, samodzielności, wspieraniem rozwoju talentów i indywidualnych zdolności, a także kwalifikacji i kompetencji, umiejętności w strategicznych branżach regionu.
- 7) Podnoszenie jakości i atrakcyjności szkolnictwa branżowego poprzez włączanie na szeroką skalę pracodawców w proces kształcenia zawodowego (w tym kształcenia dualnego, klas patronackich) i egzaminowania, a także zwiększenia poziomu przygotowania i praktycznego

doświadczenia nauczycieli i wykładowców, racjonalizacji wyboru ścieżki edukacyjnej oraz rozwoju doradztwa i poradnictwa zawodowego. Uświadomienie przedstawicielom pracodawców i szkół potrzeby zwiększenia nacisku na kształtowanie umiejętności praktycznych uczniów poprzez podejmowanie działań ukierunkowanych na stopniowe zwiększenie wymiaru stażu i praktyk realizowanych u pracodawców, umożliwianie kształcenia w rzeczywistym środowisku pracy – rozwój i upowszechnianie kształcenia dualnego.

- 8) Podjęcie działań ukierunkowanych na poprawę efektywności i skuteczności w obszarze rozwoju współpracy między pracodawcami a szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poprzez włączenie w proces kształcenia specjalistów z gospodarki.

Szczególnie jest to istotne podczas wprowadzania działań na rynku pracy związanych z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej.

- 9) Zaangażowanie podmiotów zewnętrznych (np. przedstawicieli organu prowadzącego, organizacji pracodawców, pracodawców, publicznych służb zatrudnienia, agencji zatrudnienia i pośrednictwa pracy i innych instytucji) w cykliczne przeglądy ofert edukacyjnych szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej pod kątem potrzeb ich aktualizacji.

- 10) Wypracowanie mechanizmów zachęcających szkoły i firmy do stopniowego przenoszenia zajęć praktycznych ze szkół do pracodawców w Wielkopolsce Wschodniej z uwzględnieniem analiz ryzyk i szans.

Takie podejście ograniczy potrzeby i koszty ponoszone przez szkoły ze względu na konieczności doposażenia i utrzymania warsztatów szkolnych.

- 11) Włączanie pracowników z lokalnych przedsiębiorstwach w proces kształcenia praktycznego uczniów szkół zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego.

- 12) Wprowadzenie mechanizmów oceny jakości realizacji zajęć praktycznych dla uczniów u pracodawców ukierunkowanych na doskonalenie tych form współpracy.

- 13) Włączanie przedstawicieli pracodawców w tworzenie dodatkowej oferty edukacyjnej w szkołach zawodowych prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w formie np. dodatkowych umiejętności zawodowych.

- 14) W przypadku wystąpienia przez szkołę z wnioskiem o wprowadzenie nowego zawodu szkolnictwa branżowego do oferty edukacyjnej, zobligowanie szkoły do doboru takiej liczby pracodawców, aby uwzględnić liczbę uczniów, którym należy zapewnić miejsca odbywania zajęć praktycznych.

- 15) Opracowanie narzędzi informatycznych usprawniających współpracę szkół i pracodawców na rzecz rozwoju praktycznej nauki zawodu w firmach.

- 16) Podjęcie działań na poziomie lokalnym wspierających podwyższenie odsetka uczniów ze szkół branżowych z Wielkopolski Wschodniej uczestniczących w praktykach zagranicznych finansowanych z Programu Erasmus+.

Takie działania podejmowane są m.in. przez Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie. Idealnym rozwiązaniem byłoby, aby 100% uczniów miało przynajmniej jeden raz taką możliwość w trakcie trwania nauki w szkole zawodowej prowadzącej kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego.

- 17) Zwiększenie zaangażowania się pracodawców w doskonalenie programów zajęć praktycznych, jak i nauczania dla zawodu szkolnictwa branżowego.

Umożliwi to m.in. lepsze dostosowanie programu praktycznej nauki zawodu do możliwości technicznych u pracodawców.

3.7. Przedsięwzięcie priorytetowe: Rozszerzenie oferty współpracy pracodawców ze szkołami i placówkami prowadzącymi kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego

Rekomendowane działania:

- 1) Wprowadzenie instytucji zewnętrznej spełniającej rolę koordynatora, integratora między szkołami a pracodawcami, między innymi w zakresie rozbudowy oferty edukacyjnej szkół o nowe kierunki kształcenia, w tym związane z transformacją energetyczną Wielkopolski Wschodniej.

Rolę taką może pełnić Branżowe Centrum Umiejętności czy też Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie.

- 2) Wypracowanie procedur współpracy z pracodawcami i podjęcie działań ukierunkowanych na prowadzenie cyklicznych analiz aktualności zapisów podstaw programowych kształcenia w zawodach i ich aktualizację.

Wskazane, aby w proces ten włączeni byli przedstawiciele ze szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego, jak i pracodawców, w tym powiązanych z transformacją energetyczną w Wielkopolsce Wschodniej. Rekomendacja wpisuje się w działanie zwiększenia wpływu przedsiębiorstw oraz organizacji zrzeszających przedsiębiorstwa na funkcjonowanie systemu kształcenia zawodowego – formowanie podstaw programowych zasygnalizowane w Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.).

- 3) Prowadzenie działań uświadamiających pracodawców i ich pracowników, w tym przedstawienie im korzyści z nabywania przez pracowników kwalifikacji zawodowych poprzez ich udział w Kwalifikacyjnym Kursie Zawodowym lub Kursie Umiejętności Zawodowych.

- 4) Wprowadzenie działań upowszechniających wśród przedstawicieli szkół zawodowych, jak i pracodawców wiedzę o transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej,

w szczególności konkretnych działań wymagających rozszerzenia oferty edukacyjnej szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa zawodowego o zawody szkolne znajdujące się w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, jak i nowo wprowadzane, np. w formie eksperymentu pedagogicznego.

- 5) Wypracowanie procedur, narzędzi i podjęcie działań ukierunkowanych na identyfikowanie planów, działań, rezultatów transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej, na ich podstawie sporządzanie informacji i informowanie o tym organizacji pracodawców, czy też samych pracodawców i wskazywanie ich wpływu na prowadzoną przez nich działalność.
- 6) Monitorowanie programów pomocowych wspierających transformację energetyczną i informowanie o tym przedstawicieli organizacji pracodawców oraz samych pracodawców, którzy mogliby być zainteresowani włączeniem się ze swoimi działaniami w proces transformacji.
- 7) Opracowanie procedur i narzędzi do monitoringu lokalnych pracodawców w Wielkopolsce Wschodniej w zakresie zapotrzebowania na pracowników, w tym w perspektywie kilkuletniej.

Monitorowanie rynku pracy pod kątem potrzeb polityki edukacyjnej, klasyfikacji zawodów, wprowadzania nowych zawodów i zawodów preferowanych pod przyszłe potrzeby jest jednym z działań rekomendowanych także w ramach Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2040 r.).

- 8) Wzmacnianie współpracy szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego, jednostek samorządów lokalnych z pracodawcami poprzez tworzenie sieci powiązań sprzyjającej rozwojowi współpracy między szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego, pracodawcami czy też organizacjami pracodawców.

Wskazane, aby to zrealizować przy wsparciu jednostek zewnętrznych, np. instytutów badawczych, uczelni wyższych. Sprzyjać temu może zawieranie porozumień pomiędzy organami prowadzącymi szkoły, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego a pracodawcami, czy też organizacjami pracodawców. Uwzględnienie przy tym np. podziału na 32 branże wyszczególnione w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego pracodawców i szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego i na bazie tego tworzenie klastrów jedno- lub wielobranżowych (w zależności od potrzeb).

- 9) Wspieranie przez organy prowadzące szkoły i organizacje zrzeszające pracodawców, pracobiorców idei sieciowania pracodawców i szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego.
- 10) Wprowadzenie mechanizmów finansowania w zakresie rozwoju sieciowania pracodawców i szkół prowadzących kształcenie zawodowe w zawodach szkolnictwa branżowego.

Na początku mogą to być środki finansowe pochodzące z budżetów lokalnych (np. w ramach budżetów obywatelskich finansowanie pomysłów zgłaszanych przez szkoły i pracodawców, z działań przeznaczonych na

rozwój szkolnictwa branżowego i innych), regionalnych, krajowych czy też pochodzących ze środków pomocowych UE (np. w ramach konkursów lokalnych wprowadzenie w regulaminie konkursu dodatkowych kryteriów premiujących działania na rzecz rozwoju współpracy, w tym sieciowania między szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe a pracodawcami).

- 11) Powołanie w ramach poszczególnych 32 branż wyszczególnionych w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego jednego lub kilku podmiotów sieciujących i koordynujących współpracę między szkołami a pracodawcami w Wielkopolsce Wschodniej.

Takie rozwiązanie zastosowano w Radomskim Kłastrze Metalowym, w którym rolę koordynatora pełni przedstawiciel Izby Przemysłowo-Handlowej Ziemi Radomskiej. W ocenie uczestników warsztatów wskazane byłoby wyznaczenie pracownika, który po stronie pracodawcy, szkoły będzie pełnił rolę lokalnego (instytucjonalnego) koordynatora ds. rozwoju współpracy i reprezentował swój podmiot w sieci współpracy, oraz zapewnienie mu odpowiedniego z tego tytułu wynagrodzenia za dodatkową pracę.

- 12) Wsparcie prawne i organizacyjne szkół i pracodawców zawiązujących współpracę w obszarze rozwoju kształcenia praktycznego uczniów w firmach.

- 13) Uwzględnienie zmian demograficznych oraz potrzeb lokalnych rynków pracy przy prowadzeniu działań ukierunkowanych na optymalizację i dostosowanie świadczonych usług edukacyjnych na terenie powiatów Wielkopolski Wschodniej.

- 14) Zapewnienie pracodawcom wiedzy na temat specyfiki kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, w tym efektów uczenia się, które ma do zrealizowania uczeń, który będzie przystępował do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.

- 15) Wypracowanie mechanizmów zachęcających do wzajemnego wspierania się pracodawców we wprowadzaniu nowych rozwiązań służących podejmowaniu działań na rzecz współpracy ze szkołami zawodowymi.

- 16) Promowanie w środowiskach szkolnych i wśród pracodawców przykładów dobrych praktyk ukierunkowanych na rozwój kształcenia dualnego uczniów w firmach w Wielkopolsce Wschodniej, tworzenia klas patronackich przy wsparciu pracodawców.

Przykładem takiej dobrej praktyki jest utworzenie klasy patronackiej dla zawodu technik górnictwa podziemnego w ramach porozumienia między kopalnią soli „Kłodawa” w Kłodawie a Zespołem Szkół Ogólnokształcących i Technicznych w Kłodawie. Uczniowie klasy patronackiej mają zagwarantowane zajęcia praktyczne (jest to wyjątek w porównaniu z innymi szkołami, które mają klasy patronackie), praktyki zawodowe oraz pierwszeństwo w procesie przyjmowania do pracy. Największe doświadczenie w tworzeniu klas patronackich mają w Zespole Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Praktycznego w Kaczkach Średnich (4 klasy patronackie) oraz Zespole Szkół Górniczo-Energetycznych im. Stanisława Staszica w Koninie. Odejście od schematu, że klasa patronacka ma być objęta patronatem jednego podmiotu.

- 17) Wprowadzenie dla pracodawców w Wielkopolsce Wschodniej innych poza subwencją oświatową mechanizmów dofinansowania możliwości odbywania przez uczniów zajęć praktycznych w firmach, w szczególności ukierunkowanych na rozwój kształcenia dualnego, tworzenia klas patronackich. Jednym z takich mechanizmów mogłoby być przyznawanie

punktów premiujących pracodawcom ubiegającym się o doposażenie ich firm w sprzęt i urządzenia, pod warunkiem np. ich wykorzystania także przez uczniów odbywających zajęcia praktyczne w formie kształcenia dualnego.

- 18) Uwzględnienie specyfiki i potrzeb poszczególnych miast i powiatów Wielkopolski Wschodniej przy podejmowaniu działań ukierunkowanych na rozwój współpracy szkół prowadzących kształcenie branżowe z pracodawcami w poszczególnych powiatach Wielkopolski Wschodniej.
- 19) Wprowadzenie mechanizmów zachęcających pracodawców do rozszerzania zakresu współpracy ze szkołami zawodowymi prowadzącymi kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego.
Obecnie pracodawcy zadeklarowali, że najchętniej angażują się w jedną formę współpracy.
- 20) Zwiększenie zaangażowania szkół i pracodawców w realizację działań ukierunkowanych na promocję kształcenia branżowego, w tym m.in. poprzez wspólną organizację konkursów umiejętności zawodowych na poziomie lokalnym wzorowanych na idei konkursów WORLDSKILLS, EUROSKILLS.
- 21) Wypracowanie mechanizmów umożliwiających kompromis między potrzebami szkoły a pracodawców w zakresie z jednej strony przygotowaniu uczniów odbywających zajęcia praktyczne w firmie do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, a z drugiej do potrzeb pracodawców.
- 22) Rozszerzenie współpracy na linii szkoła – pracodawca poprzez szersze wprowadzanie zdalnej formy tych spotkań z wykorzystaniem komunikatorów. Taka forma zapoczątkowana została w okresie pandemii COVID-19.
- 23) Rozwijanie kompetencji uczniów, nauczycieli, pracodawców w zakresie stosowania TIK w procesie edukacyjnym, w tym głównie kompetencji cyfrowych poprzez wyposażenie/doposażenie szkół w narzędzia TIK, a tym samym podnoszenie jakości procesu edukacyjnego.
- 24) Przełożenie działań prowadzonych w ramach transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej na kierunki wspierania działań edukacyjnych i szkoleniowych.
- 25) Wprowadzenie mechanizmów zapewnienia w firmach i w szkołach odpowiednio wykwalifikowanej kadry, która jest gotowa do wprowadzania najnowszych technologii do treści kształcenia zawodowego.
- 26) Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji pracowników w firmach oddelegowanych do współpracy ze szkołami i nauczycieli prowadzących kształcenie w szkołach zawodowych.

3.8. Przedsięwzięcie priorytetowe: Podejmowanie działań ukierunkowanych na podwyższenie efektywności i skuteczności doradztwa zawodowego dla młodzieży uczącej się w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego

Rekomendowane działania:

- 1) Uwzględnienie specyfiki lokalnej oraz każdej ze szkół przy podejmowaniu działań ukierunkowanych na doskonalenie doradztwa zawodowego dla młodzieży.
- 2) Powołanie przez dyrektora szkoły zespołu do opracowywania programu realizacji doradztwa zawodowego w szkole prowadzącej kształcenie zawodowe, w skład którego powinni wejść przedstawiciele kierownictwa szkoły, wychowawców, nauczycieli uczących różnych przedmiotów, pedagog, psycholog, bibliotekarz.
- 3) Opracowanie przez zespół ds. doradztwa zawodowego na cały cykl kształcenia programu realizacji doradztwa zawodowego w ponadpodstawowych szkołach zawodowych.
- 4) Uwzględnianie w programie realizacji doradztwa zawodowego składowych wymaganych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego.
- 5) Wprowadzenie zmiany w świadomości całego grona pedagogicznego i angażowanie ich w realizację działań, treści z doradztwa zawodowego w ramach przedmiotów, których uczą.
- 6) Uwzględnienie w opracowywanym programie realizacji doradztwa zawodowego wprowadzenia działań i treści programowych prowadzonych na:
 - obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego lub kształcenia w zawodzie;
 - zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego (tych przysłowiowych „10”);
 - zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
 - zajęciach z wychowawcą.
- 7) Zwiększenie, poza minimalny limit 10 godzin dydaktycznych, liczby godzin na realizację zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach zawodowych w Wielkopolsce Wschodniej, a tym samym stworzenie możliwości pokrycia kosztów zatrudnienia nauczyciela z kwalifikacjami doradcy zawodowego na cały etat w szkole.
- 8) Wprowadzenie do opracowywanego programu realizacji doradztwa zawodowego w ramach wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego działań skierowanych do rodziców uczniów.

- 9) Angażowanie w szkołach zawodowych w Wielkopolsce Wschodniej w realizację doradztwa zawodowego dla uczniów jak najszerzego grona pedagogicznego, w tym wychowawców oddziałów szkolnych, nauczycieli przedmiotów zawodowych teoretycznych, przedstawicieli kadry zarządzającej w szkole, nauczycieli przedmiotów ogólnych, kierownika praktycznej nauki zawodu, instruktorów praktycznej nauki zawodu, psychologa, nauczyciela bibliotekarza.
- 10) Wprowadzenie wymiernego efektu pracy doradcy zawodowego, całego grona pedagogicznego, wychowawcy oddziału oraz ekspertów z otoczenia z uczniem w formie **indywidualnego planu działania**.
- W ramach indywidualnego planu działania uczeń planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując przy tym skutki własnych decyzji. Rekomenduje się także wprowadzenie portfolio, w którym uczeń gromadziłby dowody swojej pracy na doradztwie zawodowym oraz inne dokumenty potwierdzające jego osiągnięcia.
- 11) Prowadzenie przez dyrekcję szkoły zawodowej cyklicznych wewnętrznych kontroli realizacji doradztwa zawodowego zgodnie z obowiązującym ustawodawstwem i na tej podstawie formułowanie wniosków i rekomendacji mających na celu doskonalenie prowadzonych działań.
- 12) Podjęcie działań ukierunkowanych na zmotywowanie jak największej liczby uczniów do opracowywania indywidualnego planu edukacyjno-zawodowego na bazie pozyskanych informacji o sobie samym, rynku pracy, w tym dotyczących transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej.

3.9. Przedsięwzięcie priorytetowe: Diagnozowanie potrzeb i doskonalenie zawodowe doradców zawodowych, wychowawców i nauczycieli zaangażowanych w realizację doradztwa zawodowego dla młodzieży oraz doposażanie pracowni doradztwa zawodowego

Rekomendowane działania:

- 1) Przeprowadzenie diagnozy potrzeb w zakresie zatrudniania w szkołach zawodowych Wielkopolski Wschodniej doradców zawodowych i związanych z tym potrzeb zdobywania przez nauczycieli formalnych kwalifikacji doradcy zawodowego poprzez ukończenie studiów podyplomowych.
- 2) Prowadzenie cyklicznych diagnoz potrzeb szkoleniowych zatrudnionych w szkołach zawodowych Wielkopolski Wschodniej doradców zawodowych, wychowawców oddziałów szkolnych, nauczycieli w zakresie aktualizacji wiedzy i doskonalenia umiejętności niezbędnych

do jak najlepszej realizacji powierzonych im zadań z doradztwa zawodowego. Proponuje się, aby w ramach diagnoz identyfikować tematykę kursów/szkoleń, która mogłaby być realizowana w ramach krótkich form.

- 3) Przygotowywanie dla doradców zawodowych, wychowawców oddziałów szkolnych cyklicznych informacji na temat procesów transformacji energetycznej zachodzącej w Wielkopolsce Wschodniej, które mogłyby być przekazywane uczniom oraz uwzględniane przy tworzeniu ich dalszych ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego.
- 4) Przeprowadzenie szkoleń dla przedstawicieli kadry zarządzającej, całego grona pedagogicznego, specjalistów zatrudnionych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w Wielkopolsce Wschodniej z zakresu prawnych aspektów realizacji doradztwa zawodowego w ponadpodstawowych szkołach zawodowych.
- 5) Profesjonalizacja doradztwa zawodowego poprzez zatrudnienie doradców zawodowych, którzy będąc pełnoetatowymi pracownikami szkoły, będą przygotowani do tego, by być głównym współtwórcą programu realizacji doradztwa zawodowego, koordynatorem – na etapie realizacji i ewaluatorem prowadzonych działań; którzy poprzez realizację zajęć z zakresu doradztwa zawodowego będą spinać efekty działań całego grona pedagogicznego, ekspertów zewnętrznych i wypracowywać z uczniami wymierne efekty ich działań w formie planu dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku pedagoga czy też psychologa.

- 6) Wprowadzenie realizacji przez doradcę zawodowego doskonalenia zawodowego współpracujących z nim wychowawców oddziałów szkolnych, nauczycieli, przedstawicieli pracodawców, poradni psychologiczno-pedagogicznych i innych ekspertów.
Zakres doskonalenia mógłby objąć zagadnienia uświadamiające rolę, znaczenie doradztwa zawodowego dla młodzieży uczącej się w szkole, zasady współpracy, zaangażowanie w realizowane treści kształcenia z doradztwa zawodowego, sposoby i terminy realizacji, zasady dokumentowania działań przez ucznia i inne tematy w zależności od zidentyfikowanych potrzeb odbiorców.
- 7) Wprowadzenie doskonalenia zawodowego doradców zawodowych, wychowawców oddziałów szkolnych, nauczycieli i innych pracowników zaangażowanych w doradztwo zawodowe w obszarze motywowania uczniów do tworzenia Indywidualnego Planu Działania (IPD), w którym to minimum będzie określony cel dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego ucznia wraz z planem jego realizacji.
- 8) Opracowanie i wprowadzenie prostych poradników dla doradców zawodowych, wychowawców/nauczycieli, uczniów i rodziców umożliwiających realizację systemowych, cyklicznych działań w różnych typach szkół ponadpodstawowych ukierunkowanych na opracowanie przez uczniów indywidualnego planu edukacyjno-zawodowego jako dokumentu podsumowującego efekty działań prowadzonych z uczniem w ramach doradztwa zawodowego.

9) Tworzenie pracowni doradztwa zawodowego wyróżniających się w szkołach pod względem wyglądu i wyposażenia, a jednocześnie ze względu na ograniczone zasoby lokalowe przystosowanych do prowadzenia zajęć dydaktycznych z innych przedmiotów.

10) Podjęcie działań ukierunkowanych na zapewnienie wyposażenia szkół i placówek kształcenia zawodowego w pomoce dydaktyczne do realizacji doradztwa zawodowego.

Pomoce dydaktyczne powinny być:

- atrakcyjne pod względem jakości wykonania, formy przekazu, tak aby przyciągały uwagę ucznia, który przyzwyczajony jest do korzystania ze współczesnych technologii cyfrowych;
- wsparte prezentacjami do prowadzenia zajęć, które są swojego rodzaju „gotowcami” obudowanymi poradnikiem, w którym są pokazane krok po kroku etapy realizacji scenariusza zajęć. Jest to szczególnie ważne dla nauczycieli, którzy nie mają doświadczenia w prowadzeniu zajęć z doradztwa zawodowego. Obecnie dostępne materiały dydaktyczne, np. na portalu Ośrodka Rozwoju Edukacji wymagają wiedzy i umiejętności ich właściwego doboru i zestawienia w całość. Niestety większość nauczycieli zaangażowanych w realizację doradztwa zawodowego nie posiada takich umiejętności;
- zgodne z wypracowanym standardem wyposażenia dydaktycznego niezbędnym do realizacji doradztwa zawodowego w szkole prowadzącej kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego, który podlegałby okresowym przeglądom i aktualizacjom. Na podstawie opracowanego standardu wyposażenia dydaktycznego przeprowadzanie pogłębionej diagnozy potrzeb i wyposażenia pracowni doradztwa zawodowego.

11) Podjęcie działań mających na celu zwiększenie pozyskiwania środków finansowych na wsparcie realizacji doradztwa zawodowego dla uczniów w ramach dodatkowych zajęć dydaktycznych.

3.10. Przedsięwzięcie priorytetowe: Podejmowanie efektywnej i skutecznej współpracy w zakresie doradztwa zawodowego przez szkoły i placówki realizujące kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego z instytucjami i pracodawcami

Rekomendowane działania:

1) W ramach realizacji doradztwa zawodowego rozszerzanie współpracy szkół z przedstawicielami:

- Poradni psychologiczno-pedagogicznej;
- Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie (CWRKDiZ) jako instytucją wspierającą rozwój kształcenia i doradztwa zawodowego;
- innych szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w tym z Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego chociażby przy organizacji wspólnych przedsięwzięć promujących kształcenie zawodowe w Wielkopolsce Wschodniej;
- urzędu pracy w zakresie informacji na temat lokalnego rynku pracy, możliwości wsparcia rozwoju przedsiębiorczości absolwentów zainteresowanych uruchomieniem własnej działalności gospodarczej;

- szkół podstawowych w zakresie pozyskiwania potencjalnych uczniów zainteresowanych podjęciem kształcenia w szkole zawodowej;
- placówek doskonalenia nauczycieli jako instytucji wspierających podwyższanie kompetencji zawodowych pracowników szkoły, w tym doradców zawodowych;
- uczelni wyższych w zakresie dalszej drogi kształcenia absolwentów szkół zawodowych;
- Ochotniczych Hufców Pracy, agencji pośrednictwa pracy – realizacja doradztwa zawodowego i informacje o rynku pracy;
- organizacji pracodawców, stowarzyszeń, samorządów zawodowych, samorządów gospodarczych lub innych organizacji gospodarczych.

4. System realizacji Strategii

4.1. System instytucjonalny

4.1.1. Wdrożenie Strategii

Dokument *Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040* powinien zostać zaprezentowany szerokiemu gronu przedstawicieli różnych grup społecznych, włączając w to zespół ekspertów pracujących przy opracowaniu diagnozy i strategii.

Kolejnym etapem wstępnej fazy realizacji Strategii jest uzyskanie pozytywnej opinii organów prowadzących placówki kształcenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej oraz odpowiednich organów w Radach Powiatów (np. komisji właściwej ds. edukacji). Kluczowym czynnikiem, decydującym o szerokim wdrożeniu strategii, będzie przyjęcie dokumentu do realizacji przez Radę Miasta Konina oraz Rady Powiatów Wielkopolski Wschodniej.

4.1.2. Zarządzanie strategiczne

Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040 ma charakter zintegrowany i jej wdrożenie wymaga współpracy szerokiego grona interesariuszy. Za zarządzanie strategiczne w kontekście instytucjonalnym odpowiadać będą Prezydent Miasta Konina oraz Starostowie Powiatów tworzących subregion Wielkopolski Wschodniej. Zalecane jest, w celu lepszej koordynacji wdrażania Strategii, powołanie lub wyznaczenie podmiotu koordynującego i integrującego proces wdrażania, w szczególności w aspektach takich jak: promocja strategii i działań wdrożeniowych, monitoring projektów i działań, ewaluacja i kontynuacja. Rekomendowane jest powierzenie roli podmiotu integrującego wdrażanie Strategii w Wielkopolsce Wschodniej Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie. Funkcje zarządcze w mieście Konin – prezydent oraz w powiatach kolskim, konińskim, słupeckim i tureckim – starostowie, wykonywać będą w oparciu o zespoły robocze, w skład których wejdą np.:

- prezydent, starostowie lub ich pełnomocnicy,
- dyrektorzy szkół prowadzących kształcenie zawodowe bądź ich przedstawiciele,
- pracownicy odpowiedzialni za kwestie edukacji,
- przedstawiciele kluczowych przedsiębiorców i pracodawców.

Zadania zespołów będą obejmowały przede wszystkim nadzór nad właściwym wdrażaniem programu, określanie działań priorytetów w okresie wdrażania Strategii w oparciu o informacje na temat rynku pracy, trendów w zakresie edukacji, innowacji i przedsiębiorczości oraz rekomendowanie bądź wyznaczanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych projektów i działań w ramach Strategii oraz aktywną jej promocję wśród społeczności lokalnej.

Zalecane jest aby skład zespołu nie przekraczał 9 osób.

Kluczowe dla sprawnego funkcjonowania zespołu są stałość jego składu oraz wysokie kompetencje i decyzyjność jej członków.

Rekomenduje się, aby szczegóły dotyczące składu zespołu, terminów i częstotliwości spotkań, zakresu obowiązków oraz sposobu podejmowania decyzji wiążących w sprawie Strategii były określone odrębnie w dokumencie – Regulaminie Funkcjonowania Zespołu ds. Zarządzania Wdrażaniem *Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040*.

4.1.3. Zarządzanie operacyjne

Zarządzanie operacyjne *Strategią* proponuje się powierzyć Pełnomocnikowi Prezydenta lub Pełnomocnikom Starostów ds. Strategii programu, którego rolą będzie przede wszystkim:

- koordynacja spójności prac w ramach Strategii,
- zbieranie i przekazywanie do instytucji integrującej wdrażanie Strategii danych o projektach, w szczególności osiągniętych rezultatach i wskaźnikach monitoringu.

Za zarządzanie poszczególnymi projektami będą odpowiedzialne osoby zarządzające instytucjami odpowiedzialnymi za ich wdrażanie, a więc głównie dyrektorzy szkół prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w mieście Konin oraz w powiatach.

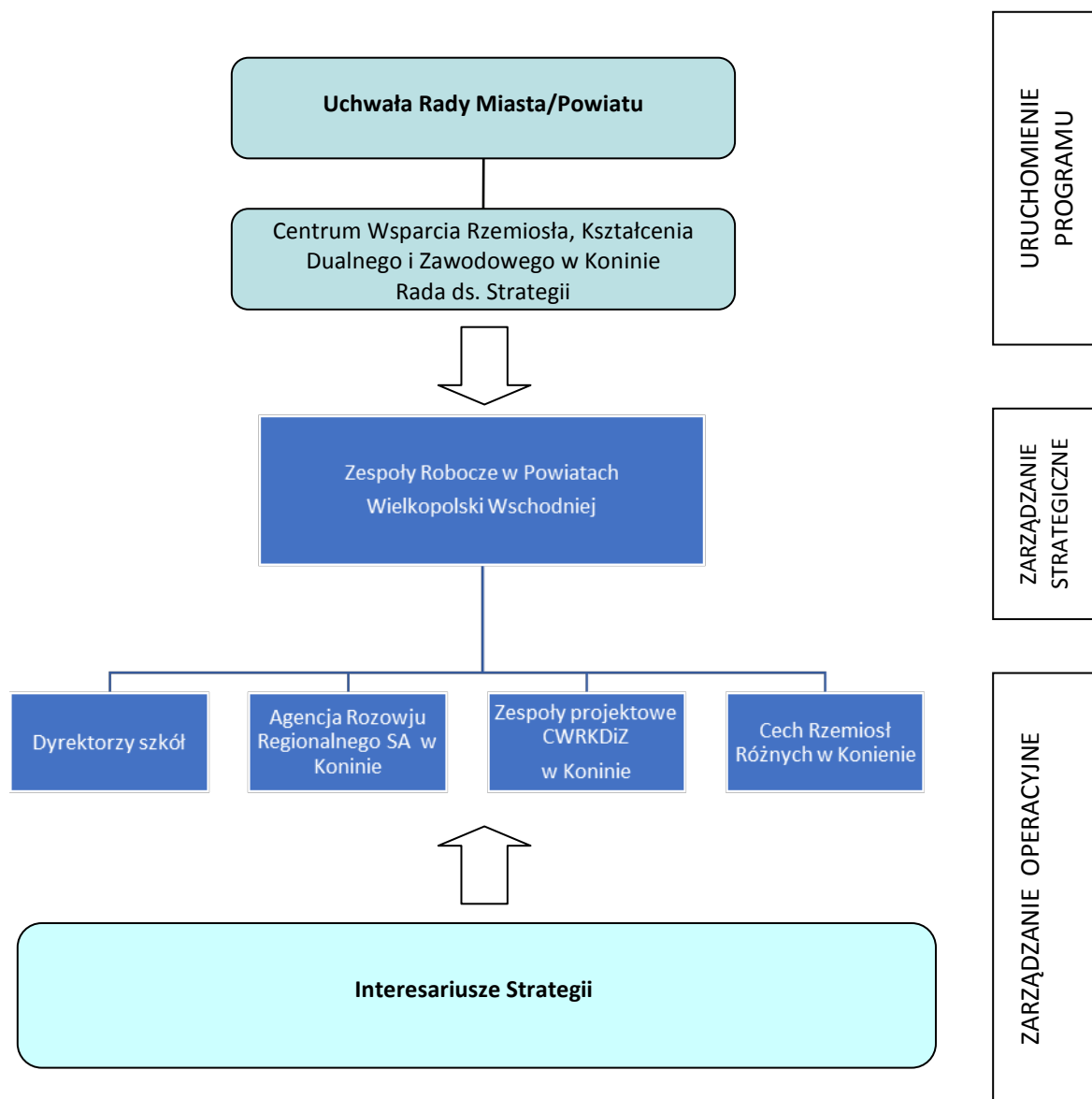
Rolę koordynatora i instytucji koordynującej działania poza systemem oświaty będzie pełnić Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie.

Rekomendowane jest powołanie Rady ds. wdrażania Strategii, która pełniłaby rolę komitetu sterującego i składałaby się z:

- dyrektora CWRKDiZ,
- prezydenta Miasta Konina i starostów powiatów Wielkopolski Wschodniej,

- Prezesa Agencji Rozwoju Regionalnego SA w Koninie,
- Rektora Akademii Nauk Stosowanych w Koninie.

Ponadto w zarządzanie operacyjne oraz wdrażanie Strategii, w szczególności pozyskiwanie środków finansowych oraz realizację projektów i działań zaangażowani będą przedstawiciele szerokiego grona instytucji i organizacji z otoczenia szkolnictwa branżowego, w tym jednostki organizacyjne samorządu różnych szczebli, organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe oraz organizacje przedsiębiorców i pracodawców, a także instytucje otoczenia biznesu. Ich zaangażowanie w realizację Strategii będzie różne w zależności od rodzaju projektu, kompetencji oraz poziomu zadeklarowanego współfinansowania projektu.

Rys. 2. Schemat wdrażania i zarządzania Strategią
Źródło: opracowanie własne.

Rekomendowane jest szczególne zaangażowanie Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Koninie jako instytucji odpowiedzialnej za koordynację procesu transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej oraz jednego z kluczowych interesariuszy Strategii, w szczególności poprzez ustalenie kryteriów strategicznych oceny projektów realizowanych w ramach Priorytetu 10 Sprawiedliwa transformacja Wielkopolski Wschodniej (Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021–2027), promujących projekty zgodne z przyjętą przez Radę Miasta Konina i Rady Powiatowe Strategią kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej w kontekście transformacji energetycznej.

4.2. System finansowy

Strategia, ze względu na zintegrowany charakter i rozproszony system instytucjonalny wymaga zapewnienia montażu finansowego, obejmującego środki finansowe pochodzące z wielu źródeł i o różnym przeznaczeniu. Podstawowym źródłem finansowania będą środki budżetowe samorządów powiatowych, rozumiane również jako wkład własny do projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych, w szczególności z funduszy europejskich.

Rekomendowane jest wykorzystanie następujących źródeł finansowania działań opisanych w niniejszym dokumencie:

- budżety samorządów Miasta Konina i powiatów Wielkopolski Wschodniej,
- budżet samorządu województwa wielkopolskiego,
- budżety samorządowych jednostek organizacyjnych,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021–2027 (i kolejne) w szczególności:
 - Działanie FEWP.05.01 Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie poprzez wsparcie infrastruktury edukacyjnej,
 - Działanie FEWP.09.02 Edukacja przedszkolna, ogólna oraz kształcenie zawodowe w ramach rozwoju lokalnego,
 - Działanie FEWP.09.03 Uczenie się przez całe życie w ramach rozwoju lokalnego,
 - Priorytet FEWP.10 Sprawiedliwa transformacja Wielkopolski Wschodniej, w szczególności:
 - ✓ Działanie FEWP.10.01 Rynek pracy, kształcenie i aktywne społeczeństwo wspierające transformację gospodarki,

- ✓ Działanie FEWP.10.03 Budowa ekosystemu instytucji otoczenia biznesu oraz wsparcie publicznej infrastruktury B+R i cyfryzacji administracji publicznej,
- ✓ Działanie FEWP.10.07 Infrastruktura na rzecz aktywnego społeczeństwa, edukacyjna oraz rewitalizacja wspierające transformację gospodarki,
- Program Erasmus+ 2021–2027 (i kolejne),
- środki prywatnych i publicznych fundacji i innych jednostek wspierających projekty edukacyjne,
- środki prywatne, w szczególności przedsiębiorstw, uczestników edukacji pozaformalnej i nieformalnej, w zakresie kształcenia praktycznego i ustawicznego,
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS), Działanie 01.05 *Umiejętności w szkolnictwie wyższym*,
- Mechanizm finansowy EOG i Mechanizm Funduszy Norweskich (w przypadku podpisania umowy finansowej),
- Cech Rzemiosł Różnych w Koninie (jako organ prowadzący Rzemieślniczą Szkołę Zawodową Cechu Rzemiosł Różnych w Koninie),
- inne dostępne środki finansowe.

5. Monitoring, ewaluacja i zarządzanie zmianą

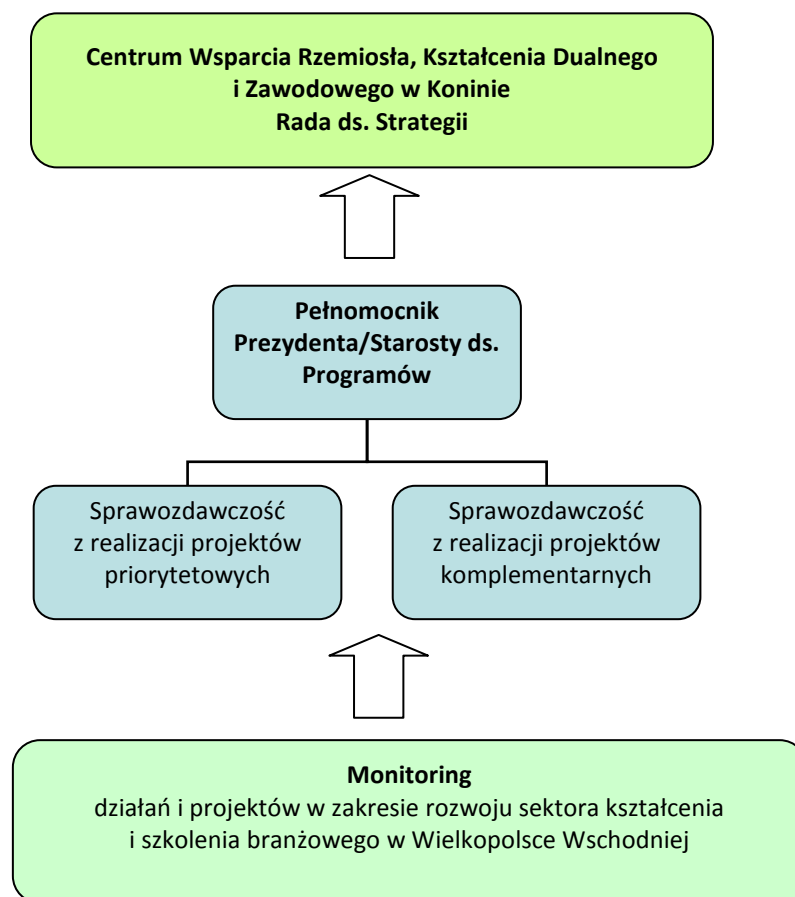
Monitoring i ewaluacja *Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040* to procesy, które mają na celu zbadanie, czy strategia ta jest realizowana zgodnie z założeniami i czy osiąga zakładane cele. Monitoring jest procesem ciągłym, który odbywa się w trakcie realizacji strategii, natomiast ewaluacja jest procesem okresowym, który przeprowadza się po zakończeniu realizacji strategii. Stała i systematyczna obserwacja zmian zachodzących w Wielkopolsce Wschodniej w wyniku transformacji energetycznej umożliwi szybkie i elastyczne reagowanie na zmieniające się warunki, pozwoli również na identyfikację problemów i zagrożeń w zakresie realizacji celów rozwoju kształcenia i szkolenia zawodowego i ich przyczyn oraz pozwoli na wprowadzanie adekwatnych do sytuacji środków zaradczych, aby Strategia była skutecznie wdrażana.

Odpowiednio przygotowany monitoring powinien opierać się o przygotowanie podstawowych parametrów, według których będzie sprawdzany proces wdrażania Strategii. Powinny to być wskaźniki rezultatu dla działań oraz wskaźniki oddziaływania dla celów strategicznych. Wskaźniki te powinny być mierzalne, aby można było łatwo porównać osiągnięte wartości do wartości zakładanych. Powinny one być także realne do osiągnięcia, gdyż określanie wartości, których i tak nie da się osiągnąć w zakładanym czasie, mija się z celem monitorowania. Nie można bowiem zakładać, iż ustalone cele nie zostaną zrealizowane, a jedynie wdrożenie zbliży realizujących do celów operacyjnych czy strategicznych.

Rekomendowany schemat monitoringu przedstawia rys. 3. Schemat ten uwzględnia rolę instytucji koordynującej wdrażanie Strategii – Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Dualnego i Zawodowego w Koninie oraz zaproponowany w rozdziale 4 niniejszego dokumentu system wdrażania Strategii.

Cele monitoringu

Głównym celem monitoringu strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej jest zapewnienie, że strategia ta jest realizowana zgodnie z założeniami i że jest ona skuteczna w osiąganiu swoich celów. Systematyczna obserwacja działań zachodzących w gospodarce pozwoli na szybkie i elastyczne reagowanie na zachodzące w wyniku transformacji zmiany.

Rys. 3. Schemat Systemu Monitoringu Strategii

Źródło: opracowanie własne.

Monitoring ma na celu:

- zbadanie, czy strategia jest realizowana zgodnie z założonymi standardami i procedurami;
- zbadanie, czy strategia jest skuteczna w osiągnięciu swoich celów;
- identyfikację obszarów, w których strategia może być usprawniona.

Cele ewaluacji

Głównym celem ewaluacji strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej jest ocena, czy strategia ta osiągnęła swoje założenia.

Ewaluacja ma na celu:

- ocenę, czy strategia była skuteczna w osiągnięciu swoich celów;
- ocenę, czy strategia była efektywna w wykorzystaniu zasobów;
- ocenę, czy strategia była akceptowana przez interesariuszy;
- identyfikację wniosków i rekomendacji dotyczących dalszego rozwoju strategii.

Metody monitoringu i ewaluacji

Monitoring i ewaluacja strategii kształcenia i szkolenia zawodowego mogą być prowadzone z wykorzystaniem różnych metod, takich jak:

- analiza dokumentów;
- wywiady;
- ankiety;
- obserwacje;
- badania eksperymentalne.

Wyniki monitoringu i ewaluacji

Wyniki monitoringu i ewaluacji strategii kształcenia zawodowego powinny być wykorzystane do podjęcia działań mających na celu poprawę efektywności realizacji strategii. Na podstawie wyników monitoringu i ewaluacji można podjąć następujące działania:

- wprowadzenie zmian w standardach i procedurach;
- wprowadzenie zmian w celach strategii;
- poprawa komunikacji i współpracy między interesariuszami.

Monitoring i ewaluacja strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w Wielkopolsce Wschodniej są ważne, ponieważ pozwalają na zapewnienie, że Strategia ta jest realizowana zgodnie z założeniami i że jest ona skuteczna w osiągnięciu swoich celów.

Podsumowanie

Strategia kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040 to swego rodzaju katalog rekomendowanych działań mających na celu poprawę jakości kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego i jego dostosowanie do potrzeb lokalnego rynku pracy na obszarze Miasta Konin, powiatów kolskiego, konińskiego, słupeckiego, tureckiego, tworzących subregion Wielkopolski Wschodniej.

Strategia została opracowana na podstawie szczegółowych badań ilościowych i jakościowych przeprowadzonych w 26 szkołach i placówkach prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej oraz wśród 56 przedsiębiorców. Uzyskane z badań ilościowych i jakościowych rezultaty posłużyły do sformułowania wizji rozwoju szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej, wyszczególnieniu celu strategicznego, w ramach którego wskazano kierunki interwencji i przypisane im przedsięwzięcia priorytetowe, w których to wskazano rekomendowane działania. Zastosowanie takiego podejścia skutkuje tym, że rekomendowane działania są spójne z wyznaczonym celem strategicznym.

Należy podkreślić, że katalog rekomendowanych działań nie jest zamknięty i można dodawać własne działania wynikające z potrzeb lokalnych samorządów w obszarze szkolnictwa branżowego.

W *Strategii* uwzględniono odniesienie do dokumentów wyższego rzędu, w szczególności:

- *Koncepcji Sprawiedliwej Transformacji dla Wielkopolski Wschodniej;*
- *Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku;*
- *Strategii rozwoju Wielkopolski Wschodniej 2040.*

Przez to zaproponowane w *Strategii* działania są spójne z propozycjami strategii wyższego rzędu.

Należy z całą mocą podkreślić ważną rolę, jaka przypada samorządom lokalnym i regionalnym w rozwoju szkolnictwa branżowego w Wielkopolsce Wschodniej, a także fakt, że niniejsza *Strategia* jest pierwszym tego typu dokumentem przygotowanym dla szkolnictwa branżowego, ważnym dla jego rozwoju i ważnym także dla zrównoważonego rozwoju i wdrażania procesów transformacji energetycznej w Wielkopolsce Wschodniej. Dla efektywnego i skutecznego wdrożenia *Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski*

Wschodniej do roku 2040 niezbędne będzie zaangażowanie się samorządów Miasta Konina, powiatów kolskiego, konińskiego, słupeckiego, tureckiego, tworzących subregion Wielkopolski Wschodniej, w tym m.in. opracowanie przez nich własnych strategii rozwoju szkolnictwa branżowego. Aby to zrobić, władze poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego mogą skorzystać z zaproponowanych działań lub też wprowadzić własne działania zgodne z ich potrzebami. Przy czym należy podkreślić, że dobór działań uwarunkowany powinien być m.in. możliwościami ich wdrożenia, potrzebami szkół i placówek prowadzącymi kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego oraz lokalnego rynku pracy.

Proponowany system wdrażania *Strategii* jest pomyślany tak, aby podkreślić rolę, jaką we wdrażaniu, ale także monitorowaniu oraz ewaluacji, ma prezydent Miasta Konin oraz starostowie powiatów kolskiego, konińskiego, słupeckiego, tureckiego, a także dyrektorzy zespołów szkół i placówek prowadzących kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego, a także Centrum Wsparcia Rzemiosła, Kształcenia Ustawicznego i Zawodowego w Koninie. Takie podejście nastawione jest na zwiększenie efektywności i skuteczności proponowanych rozwiązań.

Spis tabel i rysunków

Spis tabel

Tabela 1.	Lista szkół/placówek edukacyjnych z Wielkopolski Wschodniej, których dyrektorzy lub wyznaczeni przez nich pracownicy uczestniczyli w badaniu ankietowym	10
Tabela 2.	Lista instytucji, których przedstawiciele uczestniczyli w warsztatach organizowanych w Koninie, Kole, Słupcy i Turku 15–18.11.2022 r.	11
Tabela 3.	Liczba szkół w poszczególnych miastach i powiatach ze spisem szkół – dane w roku szkolnym 2023/2024 wg stanu na 2023-09-30	12
Tabela 4.	Liczba uczniów kształcących się w poszczególnych typach szkół z podziałem na miasto i powiaty – dane jednostkowe wg oddziałów w roku szkolnym 2023/2024 wg stanu na 2023-09-30	14
Tabela 5.	Oferta kształcenia branżowego w mieście Konin (wg stanu na 2023-09-30).....	15
Tabela 6.	Oferta kształcenia branżowego w powiecie konińskim (wg stanu na 2023-09-30)	18
Tabela 7.	Oferta kształcenia branżowego w powiecie słupeckim (wg stanu na 2023-09-30)	19
Tabela 8.	Oferta kształcenia branżowego w powiecie tureckim (wg stanu na 2023-09-30)	21
Tabela 9.	Oferta kształcenia branżowego w powiecie kolskim (wg stanu na 2023-09-30)	22
Tabela 10.	Najbardziej popularne zawody szkolnictwa branżowego Wielkopolski Wschodniej i w poszczególnych powiatach (wg stanu na 2023-09-30 na podstawie danych zaczerpniętych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO))	23
Tabela 11.	Najmniej popularne zawody szkolnictwa branżowego Wielkopolski Wschodniej i w poszczególnych powiatach (wg stanu na 2023-09-30 na podstawie danych zaczerpniętych z Systemu Informacji Oświatowej (SIO))	24
Tabela 12.	Macierz powiązań przedsięwzięć priorytetowych w porównywanych strategiach.....	33

Spis rysunków

Rys. 1.	Struktura celów Strategii kształcenia i szkolenia zawodowego w kontekście transformacji energetycznej Wielkopolski Wschodniej do roku 2040	32
Rys. 2.	Schemat wdrażania i zarządzania Strategią	55
Rys. 3.	Schemat Systemu Monitoringu Strategii	59

ISBN 978-83-7789-721-8